

Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik

Sammanfattning

Utrikesutskottet behandlar i detta betänkande motioner från de allmänna motionstiderna 2010, 2011, 2012 och 2013 om mänskliga rättigheter (MR) i svensk utrikespolitik.

Varje år läggs ett stort antal motionsförslag om olika MR-frågor fram i riksdagen. Utskottet har under ett antal riksmöten valt att behandla frågor om de mänskliga rättigheterna ur olika perspektiv och med olika fokus. I detta betänkande avser de flesta motionsförslagen MR-frågor i vissa regioner och länder i världen.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden. I betänkandet finns 13 reservationer (S, MP, SD, V) och 1 särskilt yttrande (SD).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	7
Ärendet och dess beredning	7
Bakgrund	8
Utskottet	10
Vissa frågor om mål och inriktning för den svenska politiken för de	
männsliga rättigheterna	10
Motionerna	10
Utskottets överväganden	10
Männsliga rättigheter i ett antal länder och geografiska områden i	
världen	14
Afrika	14
Afrika allmänt	14
Motionerna	14
Utskottets överväganden	15
Sahelregionen	17
Motionerna	17
Utskottets överväganden	17
Demokratiska republiken Kongo	20
Motionerna	20
Utskottets överväganden	20
Eritrea	24
Motionerna	24
Utskottets överväganden	24
Etiopien	26
Motionerna	26
Utskottets överväganden	26
Mauretania	28
Motionen	28
Utskottets överväganden	28
Nigeria	30
Motionen	30
Utskottets överväganden	30
Senegal	32
Motionen	32
Utskottets överväganden	33
Somalia	34
Motionen	34
Utskottets överväganden	34
Sudan, Sydsudan	36
Motionerna	36
Utskottets överväganden	37
Latinamerika	41
Latinamerika allmänt	41
Motionen	41

Utskottets överväganden	41
Colombia	43
Motionerna	43
Utskottets överväganden	44
Guatemala	47
Motionen	47
Utskottets överväganden	47
Asien	48
Pakistan	48
Motionen	48
Utskottets överväganden	48
Övriga motioner	50
Reservationer	52
1. MR-strategi, punkt 1 (S, MP, V)	52
2. Afrika allmänt, punkt 3 (S, MP)	53
3. Afrika allmänt, punkt 3 – motiveringen (V)	54
4. Demokratiska republiken Kongo, punkt 5 (MP, V)	55
5. Eritrea – Dawit Isaak, punkt 7 (MP, V)	57
6. Mauretanien, punkt 9 (S, MP)	58
7. Nigeria, punkt 10 (SD)	58
8. Somalia, punkt 12 (MP, V)	59
9. Sudan, Sydsudan, punkt 13 (MP, V)	60
10. Latinamerika allmänt, punkt 14 (MP, V)	61
11. Colombia, punkt 15 (MP, V)	62
12. Guatemala, punkt 16 (MP, V)	63
13. Pakistan, punkt 17 (SD)	64
Särskilt yttrande	65
Sveriges självständighet i utrikespolitiken (SD)	65
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	66
Motion från allmänna motionstiden hösten 2010	66
Motion från allmänna motionstiden hösten 2011	66
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	66
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013	70
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 18	85

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. MR-strategi

Riksdagen avslår motion

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 33.

Reservation 1 (S, MP, V)

2. Fritt och öppet internet

Riksdagen avslår motionerna

2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 9 och

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 46.

3. Afrika allmänt

Riksdagen avslår motionerna

2010/11:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 60,

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 61,

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 62 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 74.

Reservation 2 (S, MP)

Reservation 3 (V) – motiveringen

4. Sahel

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 71 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 83.

5. Demokratiska republiken Kongo

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U274 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2,

2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 5 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 89.

Reservation 4 (MP, V)

6. Eritrea – MR allmänt

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 73 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 85.

7. Eritrea – Dawit Isaak

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U216 av Annelie Enochson och Mikael Oscarsson (båda KD),

2012/13:U250 av Anita Brodén (FP),

2012/13:U255 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S),

2012/13:U258 av Staffan Anger (M),

2012/13:U263 av Arhe Hamednaca m.fl. (S),
2012/13:U265 av Staffan Danielsson och Rickard Nordin (båda C),
2012/13:U301 av Gunnar Andrén och Maria Lundqvist-Brömster
(båda FP),
2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 31,
2012/13:U337 av Cecilia Magnusson (M),
2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 11,
2013/14:U236 av Arhe Hamednaca m.fl. (S) yrkande 1,
2013/14:U244 av Staffan Anger (M),
2013/14:U255 av Helén Pettersson i Umeå och Hannah Bergstedt
(båda S) och
2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 42.

Reservation 5 (MP, V)

8. Etiopien

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 72,
2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 10 och
2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 84.

9. Mauretanien

Riksdagen avslår motion

2012/13:U312 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 6 (S, MP)

10. Nigeria

Riksdagen avslår motion

2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 6.

Reservation 7 (SD)

11. Senegal

Riksdagen avslår motion

2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 6.

12. Somalia

Riksdagen avslår motion

2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 12.

Reservation 8 (MP, V)

13. Sudan, Sydsudan

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 74,
2012/13:U316 av Annika Lillemets m.fl. (MP),
2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9 och
2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 86.

Reservation 9 (MP, V)

14. Latinamerika allmänt

Riksdagen avslår motion

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1, 3 och 4.

Reservation 10 (MP, V)

15. Colombia

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 85,

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8,

2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 2 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 98.

Reservation 11 (MP, V)

16. Guatemala

Riksdagen avslår motion

2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 12 (MP, V)

17. Pakistan

Riksdagen avslår motion

2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 5.

Reservation 13 (SD)

18. Övriga frågor

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 27 mars 2014

På utrikesutskottets vägnar

Sofia Arkelsten

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Sofia Arkelsten (M), Walburga Habsburg Douglas (M), Tommy Waidelich (S), Mats Johansson (M), Carin Runeson (S), Fredrik Malm (FP), Olle Thorell (S), Kerstin Lundgren (C), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Désirée Pethrus (KD), Julia Kronlid (SD), Hans Linde (V), Désirée Liljevall (S), Elisabeth Björnsdotter Rahm (M), Kerstin Engle (S) och Ismail Kamil (FP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utrikesutskottet ett antal motionsförslag från de allmänna motionstiderna 2010, 2011, 2012 och 2013 om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik m.m.

Våren 2008 utarbetade utskottet ett omfattande betänkande om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik (bet. 2007/08:UU9). Där behandlades regeringens skrivelse 2007/08:109 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik och ett betydande antal motioner. Därefter har utskottet varje år behandlat motionsförslag med en sådan inriktning i betänkanden om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik. Frågor om mänskliga rättigheter har även behandlats i andra betänkanden. Som exempel kan nämnas att utskottet under det förra riksmötet i betänkande 2012/13:UU8 Mellanöstern och Nordafrika tog ställning till motionsförslag om bl.a. demokratisering och respekt för de mänskliga rättigheterna i den aktuella regionen.

Utskottet har under ett antal riksmöten valt att i betänkanden om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik behandla frågor om de mänskliga rättigheterna ur olika perspektiv och med olika fokus. Vissa år har tonvikten legat mer på bilaterala frågor och andra år mer på multilaterala frågor.

Under riksmötet 2010/11 behandlade utskottet motionsförslag om folkrätt samt om mål och inriktning för den svenska politiken för de mänskliga rättigheterna, agerande för att avskaffa dödsstraff och tortyr, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt kvinnors rättigheter, barnets rättigheter samt om diskriminering och förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet. Under riksmötet 2011/12 behandlade utskottet i betänkande 2011/12:UU8 motionsförslag om mänskliga rättigheter m.m. i vissa regioner i världen. Under det förra riksmötet behandlade utskottet i betänkande 2012/13:UU15 motioner om mål och inriktningsfrågor, barnets rättigheter, diskriminering och förföljelse på grund av sexuell läggning och könsidentitet, rättigheter för personer som tillhör urfolk och nationella eller etniska, språkliga eller religiösa grupper, mänskliga rättigheter i handelspolitiken och i arbetslivet, mänskliga rättigheter, statslöshet och migration samt om Internationella brottmålsdomstolen.

Ett flertal motionsyrkanden i detta betänkande är föremål för förenklad beredning och avstyrks av utskottet i ett särskilt avsnitt.

Företrädare för utrikesutskottet träffade den 16 maj 2013 de kvinnliga afghanska parlamentsledamöterna Shukria Barakzai, Rangina Kargar, Rehana Azad och Shinkai Karokhail.

Den 29 maj 2013 träffade företrädare för utskottet Leonid Kozjara, utrikesminister i Ukraina.

Den 19 september 2013 träffade företrädare för utskottet Leila Bahria, statssekreterare för utrikesfrågor i Turkiet.

Den 2 oktober 2013 träffade företrädare för utskottet Sima Sami Bahous, biträdande generalsekreterare i FN och UNDP:s¹ regionala chef för arabländerna.

Den 21 november 2013 träffade företrädare för utskottet Babatunde Oso-timhin, chef för FN:s befolkningsfond (UNFPA).

Den 28 november 2013 träffade företrädare för utskottet Majid Takht Ravanchi, vice utrikesminister i Iran.

Den 10 december 2013 träffade företrädare för utskottet en parlamentarikerdelegation under ledning av Uong Chu Luu, vice talman i Vietnams nationalförsamling.

Den 15 januari 2014 träffade företrädare för utskottet Marie Andersson de Frutos, Sveriges ambassadör i Colombia.

Bakgrund

Arbetet med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling genomsyrar den svenska utrikespolitiken. Sverige ska vara en tydlig röst i världen för de mänskliga rättigheterna och ska agera bilateralt, genom Europeiska unionen (EU) och multilateralt för att de mänskliga rättigheterna ska genomföras och efterlevas fullt ut i alla världens länder. Svensk utrikespolitik ska främja respekten för de mänskliga rättigheterna. Omsorgen om och försvaret av de mänskliga rättigheterna är en integrerad och central del av den svenska utrikespolitiken. Den präglar Sveriges agerande i globala och regionala forum och genomsyrar de bilaterala kontakterna med andra länder. I utrikesdeklarationen 2014 nämns att EU och Europarådet arbetar sida vid sida för det öppna samhällets värden och principer. Europakonventionens roll för de mänskliga rättigheterna är central.

Sveriges stora engagemang för de mänskliga rättigheterna, vår utrikespolitik och vårt utvecklingssamarbete speglar våra förhoppningar om en värld där människor kan leva fria, utan fruktan och nöd. De mänskliga rättigheterna värnar individens grundläggande behov och syftar till att garantera friheter och ge förutsättningar för ett drägligt liv för alla. Det är legitimt att reagera och påtala kränkningar av dessa rättigheter då förtryckta människor – just därför att de är förtryckta – sällan har möjlighet att själva hävda sina intressen.

Genom Lissabonfördraget har EU fått nya möjligheter att på ett mer sammanhållet sätt vara en utrikespolitisk aktör till stöd för fred, säkerhet och mänskliga rättigheter. En rad instrument och initiativ är knutna till EU:s främjande av de mänskliga rättigheterna.

Förenta nationernas (FN) generalförsamling antog den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna 1948. Förklaringen gav det internationella samfundet en gemensam värdegrund i synen på människan och förhållandet mellan stat och individ, och slog fast grundläggande normer

¹ UNDP är FN:s utvecklingsprogram (United Nations Development Programme).

för de mänskliga rättigheterna som är överordnade politiska, ekonomiska, kulturella och religiösa skillnader. De grundläggande normer som anges i den allmänna förklaringen är universella och bindande för alla världens stater. Alla stater har en skyldighet att värna alla människors lika värde och rättigheter.

Som medlem i FN har Sverige enligt artiklarna 55 och 56 i FN-stadgan en rätt och förpliktelse att vidta åtgärder i samarbete med organisationen för att främja allmän aktning och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för alla, utan åtskillnad i fråga om ras, kön, språk eller religion.

De mänskliga rättigheterna gäller för alla människor utan åtskillnad, oavsett land, kultur eller specifik situation. Ingen regering kan hävda särskilda förhållanden som tradition, kultur eller religion som skäl för att kränka de mänskliga rättigheterna. Rättigheterna är odelbara och ömsesidigt samverkande. Stater kan inte sålla bland sina folkrättsliga åtaganden: alla mänskliga rättigheter har samma värde. Dessa principer slogs fast vid världskonferensen om de mänskliga rättigheterna 1993 och bekräftades bl.a. vid FN:s världstoppmöte 2005.

Under de mer än 60 år som har gått sedan FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna antogs har dessa grundläggande normer slagits fast i ett antal folkrättsligt bindande konventioner. Tillsammans med den allmänna förklaringen bildar dessa konventioner en normativ grund för det internationella arbetet för de mänskliga rättigheterna. Dessa folkrättsliga åtaganden måste nu omsättas i praktisk handling över hela världen.

Regeringen har under 2000-talet överlämnat två skrivelser till riksdagen om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik respektive en skrivelse om demokrati och mänskliga rättigheter i Sveriges utvecklingssamarbete, skr. 2003/04:20, 2007/08:109 och 2008/09:11. Dessa har behandlats i utskottets betänkanden 2003/04:UU9, 2007/08: UU9 och 2008/09:UU6.

Utskottet

Vissa frågor om mål och inriktning för den svenska politiken för de mänskliga rättigheterna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker ett antal motionsyrkanden om mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik. Motionsyrkandena avser vissa frågor om mål och inriktning för den svenska politiken för de mänskliga rättigheterna och frågor om de mänskliga rättigheterna i följande regioner och stater: Afrika allmänt, Sahel, Demokratiska republiken Kongo, Eritrea, Etiopien, Mauretanien, Nigeria, Senegal, Somalia, Sudan, Sydsudan, Latinamerika allmänt, Colombia, Guatemala och Pakistan.

Jämför reservationerna 1 (S, MP, V), 2 (S, MP), 3 (V), 4 (MP, V), 5 (MP, V), 6 (S, MP), 7 (SD), 8 (MP, V), 9 (MP, V), 10 (MP, V), 11 (MP, V), 12 (MP, V) och 13 (SD) samt särskilt yttrande (SD).

Motionerna

Socialdemokraterna understryker i kommittémotion 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 33 att respekten för de mänskliga rättigheterna är en förutsättning för demokrati. Omsorgen om och försvaret av de mänskliga rättigheterna måste vara en central del av utrikespolitiken. Det låga stödet för Sveriges kandidatur till FN:s råd för mänskliga rättigheter visar på behovet av förnyade ansträngningar från svensk sida när det gäller de mänskliga rättigheterna. En ny strategi för MR-arbetet bör tas fram i nära samverkan med det civila samhället.

Miljöpartiet framhåller i partimotion 2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 9 och kommittémotion 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 46 att Sverige och EU både på hemmaplan och i yttre förbindelser måste garantera tillämpningen av vad som i motionen benämns digitala rättigheter. I alla former av yttre förbindelser måste Sverige främja ett fritt och öppet internet och garantier för alla berörda medborgares rättigheter. Sverige måste vara en global förebild och stötta demokratiaktivister.

Utskottets överväganden

Målet för arbetet med de mänskliga rättigheterna i svensk utrikespolitik är att bidra till att de rättigheter som har fastslagits inom ramen för FN och andra internationella forum ska komma alla människor till del. Som utskottet konstaterat i den inledande delen av detta betänkande genomsyras den

svenska utrikespolitiken av arbetet med att främja demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Detta ska även i fortsättningen vara en central del av Sveriges utrikespolitik.

Utskottet har vid upprepade tillfällen i betänkanden slagit fast att de mänskliga rättigheterna gäller för alla människor utan åtskillnad, oavsett land, kultur eller specifik situation. Ingen regering kan hävda särskilda förhållanden som tradition, kultur eller religion som ursäkt för att kränka de mänskliga rättigheterna. Rättigheterna är odelbara och ömsesidigt samverkande. Stater kan inte sälla bland sina folkrättsliga åtaganden.

Senast i betänkande 2012/13:UU15 framhöll utskottet att demokrati och respekt för politiska och medborgerliga rättigheter är viktiga förutsättningar för att förverkliga ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Genomförandet av dessa rättigheter bidrar också till att uppnå demokrati.

Regeringen överlämnade våren 2008 skrivelse 2007/08:109 Mänskliga rättigheter i svensk utrikespolitik till riksdagen. I skrivelsen, som behandlades i betänkande 2007/08:UU9, redogjorde regeringen för ambitioner och prioriteringar när det gäller arbete för de mänskliga rättigheterna i svensk utrikespolitik. Där betonades vikten av ökad samverkan mellan olika politikområden och ett samstämt agerande, nationellt och internationellt, och för en resultatnriktad politik. Utskottet ställde sig våren 2008 i betänkande 2007/08:UU9 bakom den MR-politik som regeringen redovisade i skrivelsen och som fortfarande gäller. Då som nu är den svenska politiken för de mänskliga rättigheterna en integrerad och central del av den svenska utrikespolitiken. Den präglar Sveriges agerande i globala och regionala forum och genomsyrar de bilaterala kontakterna med andra länder.

Engagemanget för de mänskliga rättigheterna ligger i Sveriges intresse och speglar dessutom våra förhoppningar om en värld där människor kan leva fria, utan fruktan och nöd. Såväl i politiska partier som i ett brett spektrum av enskilda organisationer kommer omsorgen om och försvaret av de mänskliga rättigheterna till uttryck. Denna samsyn om de mänskliga rättigheternas betydelse i utrikespolitiken är värdefull för Sveriges möjligheter att bedriva ett framgångsrikt och resultatnriktat arbete som stärker trovärdigheten i våra insatser för de mänskliga rättigheterna.

Sverige är en stark aktör inom EU för främjande av de mänskliga rättigheterna. Under ordförandeskapet i EU andra halvåret 2009 arbetade Sverige för att ytterligare fördjupa unionens gemensamma arbete för de mänskliga rättigheterna med målet att genomföra dessa, vilket ledde fram till att rådsslutsatser om mänskliga rättigheter och demokratisering i tredjeländer antogs av rådet för utrikes frågor (utrikesrådet) i december 2009.

Utskottet betonade senast i betänkande 2012/13:UU13 att det är angeläget att bedriva ett resultatnriktat arbete för de mänskliga rättigheterna. Utskottet välkomnade att EU genom rådsslutsatser (utrikesrådet) i juni 2012 beslutade om ett strategiskt ramverk och en handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati och såg positivt på att Sverige hade varit pådrivande i utarbetandet av ramverket och agerar för dess genomförande.

Det strategiska ramverket innebär i korthet följande:

- De mänskliga rättigheterna integreras i EU:s samtliga politikområden.
- EU ska främja de mänskliga rättigheternas universalitet.
- EU ska eftersträva samstämmiga mål.
- Mänskliga rättigheter ska ingå i alla former av utrikespolitik som EU bedriver.
- EU:s prioriteringar av mänskliga rättigheter ska genomföras.
- EU ska samarbeta med bilaterala partner.
- EU ska arbeta med multilaterala institutioner för ett starkt MR-system.
- EU:s institutioner och medlemsstater ska arbeta gemensamt för att stärka de mänskliga rättigheterna.

Det strategiska ramverket kompletteras med en handlingsplan som omfattar 97 åtgärder som unionen ska ha genomfört vid utgången av 2014. Åtgärderna omfattar ett brett spektrum av mänskliga rättigheter, alltifrån utrotande av tortyr och bekämpande av tvångsaktenskap till försvar av yttrandefriheten. Handlingsplanen tar upp både frågor som EU har verkat för under ett antal år, som kampen mot dödsstraff och tortyr, och helt nya områden. Några exempel på det sistnämnda gäller en större roll för främjande av de mänskliga rättigheterna i utvecklingsarbetet, agerande mot statslöshet och främjande av yttrandefrihet på internet. Det sistnämnda området har kopplingar till vad som i en aktuell motion benämns digitala rättigheter och som utskottet strax återkommer till.

Många av de 97 åtgärder som räknas upp i EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati ska genomföras såväl av Europeiska utrikestjänsten (EEAS) som av kommissionen och medlemsstaterna. I ramverket framhålls att unionen ska ha ett partnerskap med det civila samhället.

Utskottet konstaterar att den MR-politik som regeringen redovisade i skrivelse 2007/08:109 ligger fast, att ett genomförande pågår av EU:s strategiska ramverk och handlingsplan för mänskliga rättigheter och demokrati och att såväl unionens medlemsstater som det civila samhället har viktiga roller i sammanhanget. Utskottet förutsätter att Sverige i bilaterala kontakter, i EU och i andra internationella sammanhang fortsätter att vara pådrivande i främjandet av mänskliga rättigheter. Utskottet utgår från att Sverige agerar för att en ny ambitiös handlingsplan för EU:s arbete med mänskliga rättigheter och demokrati tas fram för perioden från 2015 när den nuvarande handlingsplanen har löpt ut. Mot denna bakgrund kan utskottet inte se att det i dagsläget finns behov av en ny MR-strategi för svensk utrikespolitik, vilket föreslås i en motion. Utskottet avstyrker därmed motion 2013/14:U303 (S) yrkande 33.

I två motioner förespråkas åtgärder för att främja ett fritt och öppet internet. Utskottet konstaterar att yttrandefriheten är en grundläggande rättighet som tydligt anges i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättighe-

terna och skyddas av en rad internationella konventioner. Reglerna om åsiktsfrihet och yttrandefrihet gäller också för internet och andra nya medier, vilket stöds av internationella konventioner.

Utskottet konstaterar att internet, mobiltelefoni och sociala medier främjar demokrati och erbjuder möjligheter att föra en dialog inom och över nationsgränser och att sprida kunskap om regimers övergrepp. Internet har blivit ett viktigt verktyg, inte minst i länder som nästan helt saknar forum för debatt, o censurerad informations spridning eller kritisk granskning av makten. Detta har inneburit att stater som vill begränsa möjligheterna till öppen informations spridning och fri debatt söker begränsa friheten på internet.

Enligt EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 (EU Annual Report on Human Rights and Democracy in the World in 2012, Thematic Reports, publicerad i maj 2013) spelade unionen en nyckelroll i säkerställandet av att FN:s råd för mänskliga rättigheter i juni 2012 enhälligt antog den första resolutionen till skydd för yttrandefrihet på internet (res. 20/8) . Där agerade Sverige som en spjutspets, enligt årsrapporten. Resolutionen antogs med stöd av mer än 80 stater och med konsensus. Genom den s.k. No Disconnect Strategy (strategin mot nedkoppling), som kommissionen lanserade 2011, fortsätter EU att lämna stöd till internetanvändare, bloggare och cyberaktivister som lever i auktoritära regimer så att dessa kan kringgå maktfullkomliga restriktioner på internet och i andra elektroniska kommunikationstekniker.

Utskottet stöder den svenska regeringens arbete för att främja friheten på nätet, något som prioriteras inom hela utrikesförvaltningen. Det är enligt utskottet positivt att Sverige fortsätter att driva nätfrihet både i EU och i FN och lyckats samla ett brett stöd för att samma mänskliga rättigheter ska gälla vid uppkoppling (online) som vid icke-uppkoppling (offline). Utskottet ser också positivt på att Sverige deltar i och driver på för en internationell dialog för globala normer när det gäller beteende på internet inklusive den grundläggande frågan om styrning på nätet. Dialogen måste föras genom en flerpartsmodell som innefattar representanter för dem som utvecklar ny teknik, lagstiftare samt företrädare för näringslivet och det civila samhället. Som framhölls i regeringens utrikespolitiska deklaration 2014 bygger Sverige allianser för att slå vakt om en flerpartsmodell för styrning av internet där diktaturer och auktoritära stater inte ges makt över internet som en drivkraft för individuell utveckling och globala framsteg.

Utskottet instämmer i den linje som Sverige företräder, att målet måste vara ett system som erbjuder större säkerhet, har legitimitet och förtroende bland människor och som ger skydd för den enskilda individens frihet och rättigheter.

Utskottet välkomnar att EU:s handlingsplan för mänskliga rättigheter, som antogs av utrikesrådet i juni 2012 och som gäller t.o.m. 2014, innefattar åtgärder för att stärka yttrandefriheten. Här kan nämnas att nya människorättsriktlinjer om yttrandefrihet vid uppkoppling eller icke-uppkopp-

ling, inklusive skydd av bloggare och journalister, ska tas fram. Rådet är ansvarigt för detta. Åtgärder ska vidtas och verktyg tas fram för att öka tillgängligheten till internet, och för att öka öppenheten och återhämtningsförmågan riktad mot godtycklig censur eller massövervakning vid användning av informations- och kommunikationsteknik (ICT) och göra det möjligt för intressenter att använda ICT för att främja mänskliga rättigheter samtidigt som man beaktar skyddet av privatlivet och personuppgifter. EEAS, kommissionen och medlemsstaterna är ansvariga för att sådana åtgärder vidtas och verktygen tas fram. I handlingsplanen anges också att ett tydligt människorättsperspektiv ska säkerställas och en konsekvensbedömning finnas med vid framtagandet av policy och program som gäller cybersäkerhet, kampen mot cyberbrottslighet, styrningen av internet och andra EU-policyer av motsvarande karaktär. Ansvar för detta vilar på EEAS och kommissionen.

Enligt EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 fördömde EU vid upprepade tillfällen restriktioner på yttrandefriheten och tillgängligheten till internet liksom arresteringen av bloggare, och attacker mot journalister och medier, i sina bilaterala relationer med tredje-länder och genom ett flertal offentliga uttalanden. Utskottet understryker att Sverige och EU måste fortsätta att agera mot de auktoritära regimer och krafter som spärrar in bloggare i fängelse, censurerar sociala medier som är ett verktyg för förändring och stänger ned internet när det passar dem.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2013/14: U316 (MP) yrkande 9 och 2013/14:N441 (MP) yrkande 46.

Mänskliga rättigheter i ett antal länder och geografiska områden i världen

Afrika

Afrika allmänt

Motionerna

Socialdemokraterna framhåller i kommittémotionerna 2010/11:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 60, 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 61, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 62 och 2013/14: U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 74 att fred, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och ekonomisk utveckling är grundläggande faktorer som påverkar hur länderna i Afrika utvecklas. De globala utmaningarna för klimatet och miljön gäller i hög grad också Afrika. Men med samlade kraftfulla åtgärder för att möta klimatförändringarnas konsekvenser kan Afrikas utvecklingspotential tas till vara. Afrika beskrivs allt oftare som en tillväxtkontinent, men människors levnadsvillkor förbättras alltför

sakta och för små resurser används för social utveckling. Den sammansatta och komplicerade utvecklingen gör att en politik för Afrika måste vara samverkande och mångsidig.

Majoriteten av Afrikas fattiga är kvinnor och barn. Bristande jämställdhet mellan kvinnor och män är ett stort hinder för minskad fattigdom. Jämställdhet är en rättighet, men också en förutsättning för såväl en ekonomiskt som socialt hållbar utveckling. Stöd måste lämnas till en afrikansk strategi som medför att urbanisering och migration från landsbygd till storstad kan bli en möjlighet till utveckling. Relationerna med Afrika bör utvecklas genom ett brett kunskapsutbyte mellan företrädare för olika delar av samhället, bl.a. från forskningen, näringslivet, fackliga organisationer och kulturområdet.

Utskottets överväganden

Som en konsekvens av utvecklingen i Afrika har EU:s Afrikapolitik både breddats och fördjupats de senaste åren. I december 2005 antog Europeiska Rådet EU:s Afrikastrategi. Strategin är ett långsiktigt ramverk för EU:s relationer med Afrika fram till 2015. Den omfattar följande nyckelområden: fred och säkerhet, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning, utvecklingssamarbete, ekonomisk tillväxt, handel och regional integration samt utbildnings- och kapacitetsfrågor.

Samarbetet mellan EU och Afrika respektive Afrikanska unionen (AU) har utvecklats successivt. Under lång tid var det framför allt inriktat på handel och utveckling men fler områden har tillkommit i och med en gemensam EU–Afrika-strategi som beslutades vid EU–Afrika-toppmötet i Lissabon i december 2007. Två handlingsplaner knutna till strategin har löpt ut. Det fortsatta samarbetet ska behandlas vid ett fjärde toppmöte mellan Afrika och EU den 2–3 april 2014.

Enligt slutsatserna om förbindelserna mellan EU och Afrika, som antogs av Europeiska rådet den 20–21 mars 2014, är EU berett att utöka samarbetet med sina afrikanska partner för att främja handel och utveckling, demokrati och god samhällsstyrning, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter. Man framhåller även vikten av att ta upp migration och rörlighet. Europeiska rådet betonar att ett fortsatt internationellt stöd till afrikanska partner på säkerhetsområdet fortfarande är ytterst viktigt och uppmanar andra givare att delta i bördefördelningen. EU kommer att fortsätta att tillhandahålla operativt stöd genom sina civila krishanteringsuppdrag och militära insatser, på begäran av enskilda länder och i nära samarbete med andra regionala och internationella aktörer. Likaså kommer EU att överväga vilka vägar och medel som kan användas till stöd för afrikanska initiativ för kapacitetsuppbyggnad som stärker den afrikanska freds- och säkerhetsstrukturen och ger afrikanska partner möjlighet att effektivt och snabbt förebygga konflikter och ta itu med kriser.

Utskottet konstaterar att flera av de tematiska områden som nämns i de aktuella motionerna innefattas i EU–Afrika-strategin från 2007, som omfattar åtta samarbetsområden:

- fred och säkerhet,
- demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter,
- handel, regional integration och infrastruktur,
- millenniemålen,
- energi,
- klimatförändringar och miljö,
- migration, rörlighet och sysselsättning samt
- vetenskap, informationssamhället och rymden.

Utskottet ställde sig i betänkande 2007/08:UU4 Sverige och Afrika – en politik för gemensamma utmaningar och möjligheter bakom regeringens sammanhållna syn på svensk Afrikapolitik. Den innefattar säkerhetspolitik, biståndspolitik, handelspolitik, miljö och klimat, ekonomisk tillväxt, social utveckling och hälsa – frågor som hänger samman sinsemellan och som är kopplade till bl.a. demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Strategin kännetecknas enligt utskottet av mångsidighet och tar upp ett antal samverkande faktorer, vilket ligger i linje med de aktuella motionerna. Utskottet konstaterar att de prioriteringar i Sveriges Afrikapolitik som slogs fast 2008 fortfarande gäller och att dessa ger uttryck för en samstämmighetspolitik som står i överensstämmelse med Sveriges politik för global utveckling.

I de aktuella motionerna slås fast att för små resurser används för social utveckling i Afrika. Tillväxten i Afrikas ekonomi beräknas ha uppgått till 4,8 procent 2013 och väntas växa ytterligare till 5,3 procent under 2014, enligt African Economic Outlook 2013. Generellt sett har stabiliteten ökat i Afrika under det senaste decenniet. Fler och fler länder för en långsiktigt hållbar makroekonomisk politik och handeln växer starkt. Enligt den nämnda rapporten, som arbetats fram av Afrikanska utvecklingsbanken, OECD, UNDP och FN:s ekonomiska kommission för Afrika, har den höga tillväxttakten i Afrika åtföljts av otillräcklig fattigdomsminskning, ihållande arbetslöshet, ökade inkomstskillnader och, i vissa länder, en försämrad situation när det gäller hälsa och utbildning. Rapportförfattarna anser att det är dags att öka tempot i den ekonomiska omvandlingen så att afrikanska ekonomier blir mer konkurrenskraftiga och leder till fler arbetstillfällen. Afrikanska länder måste skapa de rätta förhållandena för att omvandla naturresurser till jobb, se till att de får så stor avkastning som möjligt av sina tillgångar via effektiv beskattning, och bistå investerare och det lokala samhället så att den ekonomiska omvandlingen blir så gynnsam som möjligt.

Utskottet konstaterar att Afrika står inför stora utmaningar när det gäller att utforma en politik som innebär att långsiktig ekonomisk tillväxt kommer hela befolkningen till del i form av fattigdomsminskning och en god

social utveckling. Såväl det gemensamma EU–Afrika-samarbetet som det bilaterala utvecklingssamarbetet bör fortsätta att bidra till att bana väg för detta.

Resultatstrategierna för Sveriges internationella bistånd till Zambia och Tanzania för perioden 2013–2017, som har beslutats av regeringen, kan enligt utskottet tjäna som exempel på strävandena efter att med bilateralt bistånd medverka till en positiv social utveckling. Verksamheten inom ramen för båda strategierna syftar till att bidra till att skapa förutsättningar för hållbar tillväxt i landet och att stärka demokratiskt ansvarsutkrävande och ökad kunskap om mänskliga rättigheter. Utöver detta ligger fokus i strategin för Zambia på att öka fattiga människors möjligheter att försörja sig genom att få arbete och starta och driva produktiva företag och att förbättra kvinnors och barns grundläggande hälsa. I strategin för Tanzania ligger fokus i övrigt på att bidra till att utveckla jordbruksmarknaderna och öka tillgången till hållbar energi, förbättra utbildningen och öka företaget.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2010/11:U306 (S) yrkande 60, 2011/12:U315 (S) yrkande 61, 2012/13:U306 (S) yrkande 62 och 2013/14:U303 (S) yrkande 74.

Sahelregionen

Motionerna

Socialdemokraterna konstaterar i kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 71 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 83 att såväl den humanitära som den säkerhetsmässiga situationen i Sahelregionen är svår. Sverige bör vara aktivt i genomförandet av EU:s strategi för säkerhet och utveckling i regionen. Det är viktigt med bidrag för politisk utveckling, kvinnors organisering och till humanitära biståndsinsatser. I den sistnämnda motionen förespråkar Socialdemokraterna stöd till genomförandet av den färdplan mot normalitet som Malis regering har antagit.

Utskottets överväganden

Sverige var drivande under det svenska ordförandeskapet 2009 för att ta fram en EU-strategi för Sahelregionen. På förslag av EU:s höga representant och kommissionen våren 2011 fattades samma år beslut om en strategi för regionen. I strategin analyseras de utmaningar som Sahel står inför och där anges de EU-instrument som finns till förfogande för att hantera utmaningarna i regionen. Sveriges regering välkomnade antagandet av en Sahelstrategi som ger ett ramverk för konkret EU-engagemang. I ett inledande skede inriktades strategin på Mali, Mauretanien och Niger och avsåg följande fyra åtgärdsområden:

- utveckling, god samhällsstyrning och intern konfliktlösning
- politiska åtgärder och diplomati

- säkerhet och rättsstatsprincipen
- motverkande av våldsam extremism.

En översyn av EU:s Sahelstrategi har nyligen slutförts. Sverige underströk i översynsarbetet dels betydelsen av utvecklingsperspektiv för att kunna nå långsiktig stabilitet, dels vikten av en tydligare koppling mellan Sahelstrategin och EU:s agerande i fråga om Nordafrika.

EU ska enligt Sahelstrategin och med utgångspunkt i befintliga nationella, bilaterala och multilaterala åtaganden ha ett nära samarbete med myndigheterna i Sahelregionen, det civila samhället och regionala och internationella organ som AU och den västafrikanska samarbetsorganisationen Ecowas (Economic Community Of West African States).

Rådet för utrikes frågor antog den 17 mars 2014 rådsslutsatser om genomförandet av EU:s strategi för säkerhet och utveckling i Sahel. Framstegen när det gäller genomförande av EU:s Sahelstrategi välkomnades av rådet. Enligt rådsslutsatserna gäller även i fortsättningen målen för strategin inom områdena säkerhet, fredsbyggande, konfliktförebyggande, motarbetande av radikaliserings samt utveckling. Kopplingen mellan säkerhet och utveckling fortsätter att stå i centrum för EU:s politik och agerande i regionen. Rådet inbjuder Europeiska utrikestjänsten, EU:s särskilda sändebud för Sahel och kommissionen att utvidga genomförandet av strategin till Burkina Faso och Tchad och att intensifiera relevanta aktiviteter till Mali, Mauretanien och Niger. Politisk dialog om konfliktförebyggande och säkerhetsfrågor i Sahelregionen ska gradvis ökas också i relevanta grannländer som Senegal, Nigeria och Kamerun samt i nordafrikanska länder (Maghreb). Bland de frågor som tas upp i rådsslutsatserna om Sahelstrategin kan i detta sammanhang nämnas att EU ska fortsätta att främja demokrati, mänskliga rättigheter, decentralisering och god samhällsstyrning inklusive ett oberoende och rättssäkert rättssystem på lokal och regional nivå. EU ska även fortsätta att lämna humanitärt bistånd.

När det gäller motionsförslaget om stöd för färdplanen mot normalitet i Mali konstaterar utskottet följande.

Väpnade extremistgrupper ockuperade norra Mali sommaren 2012 och genomförde en offensiv söderut mot huvudstaden Bamako i början av 2013. Malis regering begärde och fick militärt stöd av framför allt Frankrike, Tchad och Niger, vilket gjorde det möjligt för maliska regeringsstyrkor att återta kontrollen över merparten av landet. Parallellt med säkerhetskrisen i norr drabbades Mali av en politisk kris. I mars 2012 hade en grupp armésoldater genomfört en militärkupp i protest mot regeringens oförmåga att hantera det väpnade upproret i norr och arméns bristfälliga resurser. Efter påtryckningar från det internationella samfundet överlämnade kuppmakarna kort därefter makten till en övergångsregering.

Som en konsekvens av händelseutvecklingen i Mali frös Sverige i mars 2012 det bilaterala utvecklingssamarbetet med Malis regering och landets myndigheter. Efter att Malis parlament i januari 2013 hade fattat beslut

om färdplanen för att återupprätta landets konstitutionella och demokratiska ordning beslutade Sveriges regering i mars 2013 att gradvis återuppta samarbetet inom ramen för den bilaterala biståndsstrategin.

Sverige bidrar sedan 2013 med militär personal och minröjningsexperten till fredsfrämjande insatser i Mali. Som en del av EU:s militära utbildningsinsats, EUTM Mali (European Union Training Mission Mali) utbildar svenska officerare soldater ur den maliska armén. Som en del av FN:s minhanteringsinsats sände Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) experter för att röja minor och annan farlig ammunition och för att bistå vid uppbyggnaden av regional närvaro för FN:s humanitära verksamhet. Dessa båda uppdrag är avslutade.

Till följd av omfattande flyktingströmmar i och från Mali och en svår livsmedelskris i Sahelregionen lanserade EU-kommissionen i december 2012 ett internationellt partnerskap för återhämtningsförmåga i Sahelregionen (Alliance Globale pour l'Initiative Resilience, Agir) och satte för ändamålet av 172 miljoner euro från budgeten för humanitärt stöd. Totalt lämnade EU via kommissionen 337 miljoner euro i humanitärt bistånd till Sahelregionen under 2012.

Sverige stöder, som framgått ovan, EU:s Sahelstrategi och är en av de största givarna av humanitärt stöd till Sahel. Under 2013 uppgick det svenska humanitära biståndet till Sahel¹ till 381 miljoner kronor, varav 138 miljoner kronor till Mali. Det svenska humanitära stödet kanaliseras via FN-organ, Internationella Rödakorskommittén, internationella enskilda organisationer och sekondering av svensk expertpersonal genom MSB. Sverige bidrar även med ett omfattande basbudgetstöd till flera humanitära FN-organ som genomför insatser för att öka tillgången till livsmedel, nutrition, hälsovård, utbildning, vatten och sanitet. Medel går även till åtgärder för att stärka kapaciteten för att minska effekterna av, och lokalt bemöta, framtida situationer med torka.

Utskottet delar regeringens uppfattning att säkerhet och utveckling i Sahelregionen hänger samman. Bistånd för att hjälpa länderna där att uppnå säkerhet påverkar möjligheterna för deras ekonomier att växa och möjligheterna till fattigdomsminskning. Regionalt samarbete är en förutsättning för att uppnå säkerhet och utveckling i Sahel. Utskottet välkomnar att regeringen står bakom EU:s agerande för att inom ramen för bl.a. EU–Afrika-strategin och Sahelstrategin stödja regionalt samarbete för säkerhet och utveckling. Här kan nämnas att Sverige bl.a. stöder ett Unicefprojekt som syftar till att öka kvinnors och barns åtnjutande av mänskliga rättigheter och ett projekt som drivs av UN Women och som rör sexuellt och könsrelaterat våld.

Regeringen aviserade i utrikesdeklarationen 2014 att den ska återkomma till riksdagen under våren för att söka stöd för ett substantiellt svenskt bidrag till FN:s stabiliseringsinsats Minusma i Mali. Därefter har reger-

¹ I detta sammanhang avses med Sahel följande länder: Senegal, Mauretanien, Mali, Burkina Faso, Niger och Tchad.

ingen i proposition 2013/14:189 föreslagit att Sverige ska ställa en väpnad styrka till förfogande för deltagande i Minusma t.o.m. juni 2015. Propositionen bereds för närvarande i riksdagen.

Utskottet konstaterar att Sverige och EU fullt ut stöder genomförandet av färdplanen för återupprättande av en konstitutionell och demokratisk ordning i Mali. Här kan nämnas att Sverige bidrog med 45 miljoner kronor till UNDP:s valfond inför president- och parlamentsvalen i Mali andra halvåret 2013.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13:U306 (S) yrkande 71 och 2013/14:U303 (S) yrkande 83.

Demokratiska republiken Kongo

Motionerna

Socialdemokraterna understryker i kommittémotion 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 89 att det krävs en trovärdig politisk process för att avsluta krisen i Demokratiska republiken Kongo och att det är viktigt med ett samordnat stöd från FN, Afrikanska unionen och EU inklusive Sverige.

Miljöpartiet begär i kommittémotion 2012/13:U274 av Gunvor G Ericson m.fl. yrkande 1 att regeringen ska agera i FN för inrättandet av en domstol, med förebild från bl.a. Internationella brottmålsdomstolen för Rwanda, med uppgift att pröva de krigsförbrytelser som begåtts under kriget i Kongo. Sverige bör enligt yrkande 2 agera för att FN och EU ska vidta åtgärder för att få stopp på våldet i Demokratiska republiken Kongo.

Vänsterpartiet förordar i kommittémotion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. yrkande 5 att Sverige i FN och EU ska verka för ett ingripande mot plundringen av Demokratiska republiken Kongos naturtillgångar.

Utskottets överväganden

Utskottet delar den svenska regeringens uppfattning att de underliggande orsakerna till konflikten i Demokratiska republiken Kongo (DRK) måste hanteras. Det gäller inte minst stärkt respekt för territoriell integritet och mänskliga rättigheter och även ekonomisk och social utveckling. För att lösa konfliktens grundorsaker är det avgörande att regeringarna i regionen tar sitt ansvar. Sverige betonar vikten av en politisk snarare än en militär lösning och anser att ökad jämställdhet, ett stärkt civilsamhälle och en genomgripande reform av säkerhetssektorn måste till.

Utskottet välkomnar att Sverige agerar för en samlad EU-linje beträffande utvecklingen i och relationen med DRK. Sverige har varit drivande för att EU i flera uttalanden efter valet i DRK i november 2011 har påtalat allvarliga brister i genomförandet av valet och uppmanat regeringen och valkommissionen i landet att åtgärda dessa. Utrikesrådet antog med stöd av Sverige senast i december 2013 slutsatser om DRK. I rådsslutsatserna bekräftades på nytt EU:s engagemang för det ramavtal för fred,

säkerhet och samarbete i Stora sjö-regionen, som slöts i februari 2013. Flera viktiga händelser ägde rum under andra halvåret 2013, bl.a. gjorde DRK framsteg när det gäller att uppnå fullständig kontroll över sitt territorium och ett slut nåddes på rebellgruppen M23:s uppror.

Utskottet delar uppfattningen i motioner om betydelsen av ett samordnat internationellt stöd för att möjliggöra ett avslut på krisen i DRK och få till stånd en positiv utveckling där. Utrikesrådet lovordade i rådsslutsatserna i december 2013 de medlingsinsatser som ledde fram till ett slut på M23-upproret. Likaså uttryckte rådet sin uppskattning av de ansträngningar som gjorts av myndigheterna i DRK, regionala ledare och organisationer och det arbete som utförts av gruppen med särskilda sändebud för Stora sjö-regionen, som representerade FN:s generalsekreterare, Afrikanska unionen och EU samt Monusco, FN:s stabiliseringsinsats i DRK.

Enligt utskottet är fred och stabilitet i regionen avhängigt ett samordnat stöd från internationella parter och förtroendeskapande insatser genom en systematisk och ständig politisk dialog mellan samtliga länder i området Stora sjö-regionen. Utskottet välkomnar att EU även i fortsättningen kommer att satsa på regionalt samarbete utöver unionens fortsatta stöd till de enskilda länderna i regionen, bl.a. inom områdena för fred och säkerhet, miljö och ekonomisk integrering.

Utskottet anser att Sverige också framgent bör ha ett starkt engagemang i freds- och säkerhetsfrämjande insatser. Sverige bör fortsätta att verka för och bidra till att det multilaterala systemet förmår att ta sitt ansvar för globalt konfliktförebyggande och fredsfrämjande.

Utskottet ser positivt på att Sverige under många år har bidragit med personal till FN:s och EU:s insatser. I det svenska utvecklingsbiståndet till DRK prioriteras jämställdhet, kvinnors rättigheter samt förebyggande, behandling och bekämpande av sexuellt våld och främjande av insatser för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. I början av 2014 finns i landet svensk personal inom EU:s polis- och militärreformsinsatser, Eupol och Eusec, samt i FN-insatsen Monusco. Sverige bidrar bl.a. till arbetet med reformer för att rättssystemet ska bli bättre, tydligare och mer tillgängligt, särskilt för sexualbrottsoffer. Utöver bistånd medverkar Sverige i en konstruktiv politisk dialog bl.a. med regeringsföreträdare för att bidra till hållbara lösningar i DRK och regionen. Regeringen beslutade i februari 2014 om anvisningar för ett uppdrag till Sida att ta fram underlag för utarbetande av en resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd till DRK.

I ett motionsförslag förordas agerande från Sverige för att en domstol ska upprättas, med förebild från bl.a. Rwandatribunalen, och med uppgiften att pröva de krigsförbrytelser som begåtts i DRK.

Av utrikesrådets slutsatser i december 2013 om DRK framgår att EU anser att de som gjort sig skyldiga till krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten inte får undgå rättvisan utan bör ställas till svars för sina handlingar. Utskottet konstaterar att FN:s säkerhetsråd i resolution 2098 (2013) välkomnade det åtagande som regeringen i DRK gjort om att ställa

dem som har ansvarat för illdåden i landet till ansvar. Säkerhetsrådet noterade att det pågick ett samarbete mellan landets regering och Internationella brottmålsdomstolen (ICC, International Criminal Court) och betonade vikten av att aktivt sträva efter att ställa dem som bär ansvar för krigsbrott och brott mot mänskligheten i landet till ansvar liksom av regionalt och internationellt samarbete för detta ändamål.

Kapaciteten i DRK att lagföra personer som är misstänkta för bl.a. krigsförbrytelser är låg. DRK är statspart till Romstadgan men har ännu inte antagit en lag för dess genomförande. Det finns även ett lagförslag om att inrätta specialdomstolar för att hantera krigsbrott. EU anser att DRK bör prioritera genomförandet av Romstadgan med motiveringen att detta skulle bidra till en generell förbättring av rättssystemet i stort inklusive hanteringen av krigsförbrytelser.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U274 (MP) yrkandena 1 och 2 samt 2013/14:U303 (S) yrkande 89.

Utskottet övergår nu till att behandla det motionsförslag som avser naturresursutvinning i DRK.

Utskottet konstaterar att en intensiv debatt pågår kring reglering av naturresursutvinning i utvecklingsregioner i Afrika, Asien och Latinamerika. Gruvning och annan utvinningsindustri svarar för huvuddelen av exporten och skatteinkomsterna i länder i dessa regioner, och har en stor potential när det gäller att finansiera snabb ekonomisk utveckling och fattigdomsminskning. I många länder används avkastningen från naturresurserna dock inte till en hållbar ekonomisk tillväxt på bred front utan kommer enbart små lokala eliter och utländska investerare till del, detta som en följd av korruption, undervärdering av mineraltillgångar och olika former av skatteflykt.

Våren 2013 behandlade utskottet i betänkande 2012/13:UU15 en motion om vad som i denna benämndes konfliktmineraler. Utskottet redogjorde i betänkandet för internationella initiativ när det gäller transparens kring naturresursutvinning. Det gällde bl.a. Extractive Industries Transparency Initiative (EITI), OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet (Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas), Globala vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter utarbetade av FN:s MR-råd och pågående EU-arbete för ett regelverk för naturresursutvinning.

Sverige var drivande i förhandlingarna innan FN:s MR-råd 2011 antog vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Dessa vägledande principer från FN införlivades i EU:s eget policyramverk för företagens sociala ansvar (corporate social responsibility). Utskottet konstaterar att meddelandet En förnyad EU-strategi 2011–2014 för företagens sociala ansvar (KOM(2011) 681) och meddelandet Mänskliga rättigheter och demokrati i centrum för EU:s yttre åtgärder – effektivare metoder (KOM(2011) 886) erkänner FN:s vägledande principer som internationella normer om

företagande och mänskliga rättigheter som alla europeiska företag borde respektera. Båda dokumenten innehåller förslag om konkreta åtgärder för hur FN:s vägledande principer ska kunna genomföras.

För att förhindra plundring av DRK:s naturresurser krävs omfattande åtgärder för att minska den utbredda korrruptionen och kapitalflykten och för att öka öppenheten i berörda sektorer. Sverige verkar för detta såväl bilateralt som inom EU och FN.

Utskottet välkomnar att EU:s höga representant och kommissionen den 5 mars 2014 lade fram ett gemensamt förslag om en integrerad EU-strategi för att förhindra att vinster från handeln med mineraler används för att finansiera väpnade konflikter (JOIN(2014) 8). Åtgärds paketet syftar till att göra det svårare för väpnade grupper i konflikttrabbade områden och högriskområden att finansiera sin verksamhet genom brytning av och handel med mineraler.

I detta meddelande presenteras en övergripande utrikespolitisk strategi för hur man ska ta itu med sambandet mellan konflikter och mineraler som utvinns i berörda områden. Meddelandet innehåller också förslag om EU:s ytterligare åtgärder till stöd för OECD:s riktlinjer om tillbörlig akt-samhet och om hur EU utöver detta ska agera i den utrikespolitiska verksamheten när det gäller sambandet mellan konflikter och mineraler.

Parallellt med det gemensamma strategiförslaget från höga representan-ten och kommissionen föreslog kommissionen i meddelande KOM(2014) 111 en förordning om ett EU-system med självcertifiering för importörer som vill importera tenn, tantal, volfram och guld på ett ansvarsfullt sätt. Utöver en förordning innefattar kommissionsförslaget en rad andra incita-ment för att uppmuntra företag inom EU till aktsamhet i leveranskedjan.

Den kongolesiska regeringen lanserade i juli 2013 en regional certifier-ingsmekanism för mineraler vid en internationell konferens om Stora sjö-regionen, vilket framgår av en rapport från FN:s generalsekreterare till säkerhetsrådet (S/2013/581, september 2013). Certifieringssystemet är ett välkommet initiativ men omfattar endast en mindre del av mineralutvin-ningen. Systemet syftar till att garantera att alla exporterade mineraler kommer från gruvfält där inga väpnade grupper eller militärstyrkor är inblandade i gruvutvinning eller handel. Inom detta nya ramverk är Monu-sco direkt involverat tillsammans med det kongolesiska Gruvministeriet i fråga om validering av gruvfält i östra DRK. Generalsekreteraren rapporte-rar ungefär var fjärde månad till säkerhetsrådet om genomförandet av Monuscos uppdrag. Av hans rapport i december 2013 (S/2013/757) fram-går att förberedelser pågår för att föra över Monuscos uppdrag när det gäller utvinning av och handel med naturresurser till de landteam som UNDP och IOM (Internationella organisationen för migration) har statione-rade i DRK. Uppdraget omfattar övervakning av gruvfält i områden där statlig kontroll har återupprättats, säkerställande av att noggranna procedu-

rer finns på plats för att garantera effektiv öppenhet i fråga om leverantörskedjan för mineraler och stöd till upprättande av handelscentrum för mineraler.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14:U235 (V) yrkande 5.

Eritrea

Motionerna

Socialdemokraterna slår i kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 73 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 85 fast att Eritrea är ett fattigt land som härjas av närmast total brist på demokrati och massiva övergrepp på de mänskliga rättigheterna. Sverige bör initiera en intensiv dialog med Eritreas regering om demokrati, mänskliga rättigheter och humanitära frågor.

Enligt motionerna 2012/13:U306 yrkande 31 och 2013/14:U303 yrkande 42 måste regeringen ta upp bristen på respekt för de mänskliga rättigheterna med företrädare för Eritrea. Den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak och andra fängslade i motsvarande situation måste omedelbart släppas eller få en rättvis rättegång enligt internationellt vedertagna rättsnormer. Socialdemokraterna anser att det är hög tid att öka trycket i den tysta diplomatin och via EU samt utse ett särskilt sändebud för frågan.

Vänsterpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. yrkande 11 att olika svenska regeringars försök att få Isaak frisläppt genom s.k. tyst diplomati har misslyckats. Därför är det hög tid att Sverige går över till en mer offensiv strategi, t.ex. genom att skicka en hög representant till Eritrea. Sverige måste i alla kontakter med Eritrea, bilateralt och genom multilaterala organisationer, kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande.

I följande enskilda motioner begärs att Sverige agerar för ett frigivande av Dawit Isaak som är fängslad i Eritrea: 2012/13:U216 av Annelie Enochson och Mikael Oscarsson (båda KD), 2012/13:U250 av Anita Brodén (FP), 2012/13:U255 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S), 2012/13:U258 av Staffan Anger (M), 2012/13:U263 av Arhe Hamednaca m.fl. (S), 2012/13:U265 av Staffan Danielsson och Rickard Nordin (båda C), 2012/13:U301 av Gunnar Andrén och Maria Lundqvist-Brömster (båda FP), 2012/13:U337 av Cecilia Magnusson (M), 2013/14:U236 av Arhe Hamednaca m.fl. (S) yrkande 1, 2013/14:U244 av Staffan Anger (M) samt 2013/14:U255 av Helén Pettersson i Umeå och Hannah Bergstedt (båda S).

Utskottets överväganden

Enligt World Report 2014 från människorättsorganisationen Human Rights Watch har Eritrea varken en konstitution, lagstiftande församling som fungerar, ett oberoende rättsväsen, val, oberoende press, eller icke-statliga

organisationer; inga val äger rum och makten är koncentrerad i händerna på landets president, som har innehaft sitt ämbete sedan landet blev självständigt 1993.

FN:s råd för mänskliga rättigheter (FN:s MR-råd) antog i juni 2013 en resolution om situationen när det gäller de mänskliga rättigheterna i Eritrea och fördömde där starkt Eritreas ”fortsatta utbredda och systematiska brott mot mänskliga rättigheter och grundläggande friheter”. Den eritreanska regeringen uppmanades att frige alla politiska fångar. Resolutionen stöddes av Sverige och övriga medlemsstater i EU. FN:s specialrapportör för människorättssituationen i Eritrea lade i maj 2013 fram sin första rapport sedan hennes mandat inrättats. I rapporten, som baserades på bl.a. intervjuer med flyktingar från Eritrea, konstaterade hon att grundläggande rättsstatsprinciper inte respekteras i landet.

Genom FN:s universella granskningsmekanism (Universal Periodic Review) inom ramen för samarbetet i FN:s MR-råd för Sverige och EU en dialog med Eritreas regering om situationen för de mänskliga rättigheterna, något som senast ägde rum i februari 2014. Vidare tas situationen för de mänskliga rättigheterna och rättsstatens principer regelbundet upp av Sverige och EU i den politiska dialog som förs med den eritreanska regeringen, som förs i enlighet med Cotonouavtalet som reglerar relationerna mellan EU och AVS-länderna (länderna i Afrika, Karibien och Stillhavsområdet som EU har ett partnerskap med). Det senaste tillfället för denna dialog var i februari 2014.

Av EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 framgår att unionen fortsatte att ge uttryck för stark oro över Eritreas brott mot förpliktelser i fråga om de mänskliga rättigheterna och uppmanade regeringen vid ett flertal tillfällen att vidta tydliga åtgärder för att förbättra situationen. EU uppmanade bl.a. de eritreanska myndigheterna att frige Dawit Isaak och alla andra fängslade journalister.

I september 2013 gjorde EU:s höga representant ett uttalande om politiska fångar i Eritrea och uttryckte då sin djupa oro över brotten mot de mänskliga rättigheterna i landet. Hon tog i uttalandet särskilt upp situationen för de tio oberoende journalister, inklusive Dawit Isaak, som fängslades tolv år tidigare och krävde samtidigt att Dawit Isaak omgående släpps. Även Europaparlamentet uppmärksammar regelbundet Dawit Isaak, vilket senast skedde vid en manifestation den 19 februari 2014. Europaparlamentet har flera år antagit en resolution i samband med årsdagen för gripandet av Dawit Isaak och övriga journalister som fängslades samtidigt.

Situationen för journalisten Dawit Isaak och andra fängslade journalister i Eritrea, som uppmärksammas i motioner, har i riksdagen varit föremål för behandling i ett flertal betänkanden från utrikesutskottet och uppmärksammats i skriftliga frågor till utrikesministern och i interpellationsdebatter i kammaren. Utskottet välkomnar att arbetet för Dawit Isaaks frigivning är

en fråga med hög prioritet för regeringen. Utskottet välkomnar att regeringen tar upp hans fall i utrikesdeklarationen för att även offentligt markera Sveriges engagemang för hans frigivning.

Sveriges ambassadör i Eritrea besöker regelbundet landet och för samtal med företrädare för den eritreanska regeringen.

Utskottet konstaterar att Eritrea regelbundet tas upp i EU, inklusive genomförandet av säkerhetsrådets resolutioner. Fallet Dawit Isaak tas, som framgått ovan, regelbundet upp av EU såväl i offentliga uttalanden som i dialogen med den eritreanska regeringen och i FN:s MR-råd.

Utskottet anser att det är viktigt att Sverige och EU även i fortsättningen fäster uppmärksamhet på situationen för Dawit Isaak och andra personer i en liknande situation. Sverige bör fortsätta att verka för att problemen även tas upp i och av EU-institutionerna, exempelvis i EU:s återkommande politiska dialogmöten med Eritrea.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13:U216 (KD), 2012/13:U250 (FP), 2012/13:U255 (S), 2012/13:U258 (M), 2012/13:U263 (S), 2012/13:U265 (C), 2012/13:U301 (FP), 2012/13:U306 (S) yrkandena 31 och 73, 2012/13:U337 (M), 2013/14:U235 (V) yrkande 11, 2013/14:U236 (S) yrkande 1, 2013/14:U244 (M), 2013/14:U255 (S) och 2013/14:U303 (S) yrkandena 42 och 85.

Etiopien

Motionerna

Socialdemokraterna understryker i kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 72 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 84 att omvärldens krav på det etiopiska styret måste stå fast. Detta innebär krav om att samtliga politiska fångar omedelbart ska släppas fria, trakasserier av den etiopiska oppositionen omedelbart ska upphöra och lagen om det civila samhällets organisationer, som begränsar de demokratiska fri- och rättigheterna, omedelbart ska avskaffas.

Vänsterpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. yrkande 10 att världssamfundet endast i begränsad utsträckning har riktat kritik mot Etiopiens brott mot de mänskliga rättigheterna och menar att detta är en konsekvens av att Etiopien etablerat sig som en regional allierad till flera stormakter. Sverige bör uppmärksamma de omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Etiopien såväl i bilaterala kontakter med regimen som i EU och FN.

Utskottets överväganden

Av EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 (EU Annual Report on Human Rights and Democracy in the World in 2012 [Country Reports], publicerad i oktober 2013) framgår att EU är oroad av situationen när det gäller mänskliga rättigheter i Etiopien, och framför allt i fråga om politiska och medborgerliga rättigheter i landet. På

grundval av en antiterrorismlag började etiopiska myndigheter 2012 arresteras och ställa journalister, medlemmar i oppositionspartier och religiösa ledare inför rätta. Många av rättegångarna slutfördes eller överklagades under året. Flera resulterade i långa fängelsestraff. EU har frågor om kvaliteten på de bevis som lagts fram i dessa fall och om rättegångsordningen har beaktats, och för en regelbunden dialog med den etiopiska regeringen om dessa frågor. Unionen har också sett till att rättegångarna följs på ett systematiskt sätt genom effektiv samordning och bördefördelning mellan EU:s medlemsstater och EU-delegationen i Etiopien.

Verksamheten i civilsamhällesorganisationer i Etiopien har enligt EU-rapporten påverkats starkt av de riktlinjer som utfärdats genom den lagstiftning (Charities and Societies Proclamation) som reglerar verksamheten för inhemska och internationella civilsamhällesorganisationer som är verksamma i landet. Amnesty International bedömer att lagen har förödande inverkan på arbetet för de mänskliga rättigheterna, både i form av praktiska hinder för människorättsförfarare, och genom att skapa ett klimat som kännetecknas av rädsla. Lagstiftningen äventyrar bevakningen och skyddet av varje persons rättigheter i Etiopien, anser Amnesty.

Också organisationen Human Rights Watch tecknar i sin årsrapport 2014 en mörk bild av MR-situationen i Etiopien (Human Rights Watch World Report 2014 – Events of 2013). Human Rights Watch konstaterar att det fanns förhoppningar om att landets ledarskap skulle driva fram människorättsreformer efter premiärminister Meles Zenawis bortgång i augusti 2012 men att dessa inte har infriats. Inga synbara policyförändringar ägde rum 2013, enligt Human Rights Watch. I stället fortsätter de etiopiska myndigheterna att starkt begränsa yttrandefriheten, föreningsfriheten och mötesfriheten genom att tillämpa repressiva lagar som inskränker verksamheten i det civila samhället och oberoende medier och riktas mot individer genom politiskt motiverade åtal, rapporterar Human Rights Watch.

Den svenska regeringen tar vid möten med etiopiska företrädare regelbundet upp behovet av att förbättra situationen för de mänskliga rättigheterna och att främja demokrati i Etiopien. Detta skedde senast i januari 2014.

Även EU arbetar intensivt för att förbättra respekten för de mänskliga rättigheterna i Etiopien, inte minst genom den dialog som förs med den etiopiska regeringen i enlighet med Cotonouavtalet, som reglerar relationerna mellan EU och AVS-länderna. Både kommissionens ordförande José Manuel Barroso och Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy har tagit upp MR-situationen i landet med den etiopiske premiärministern.

Utskottet konstaterar att Sveriges bistånd till Etiopien för närvarande är inriktat på främjande av demokrati, mänskliga rättigheter och god samhällsstyrning. Stödet går också till bl.a. privatsektorutveckling och social utveckling (hälsa och utbildning) inklusive stärkande av kvinnors ekonomiska egenmakt. Det svenska biståndet kanaliseras huvudsakligen genom icke-statliga aktörer och multilaterala organisationer och uppgår för närvarande till 100 miljoner kronor per år. Inriktningen och omfattningen har anpas-

sats till den försämrade situationen för de mänskliga rättigheterna och demokratin sedan 2005. Även EU:s bistånd till Etiopien är inriktat på att bidra till att förbättra situationen när det gäller de mänskliga rättigheterna och demokratin i landet.

Regeringen beslutade i februari 2014 om anvisningar för ett uppdrag till Sida att ta fram underlag för utarbetande av en resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd till Etiopien. I anvisningarna anges att fokus även i fortsättningen ska ligga på främjande av mänskliga rättigheter och demokrati, och att samarbetet med staten ska vara begränsat.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U306 (S) yrkande 72, 2013/14:U235 (V) yrkande 10 och 2013/14:U303 (S) yrkande 84.

Mauretanien

Motionen

Miljöpartiet tar i kommittémotion 2012/13:U312 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 4 upp slaveriet i Mauretanien. Slaveriet har fortsatt att vara accepterat, och slavar köps och säljs öppet i landet. Trots att slaveriet kriminaliserats har inte ett enda fall tagits upp i domstol. I stället straffas personer som protesterar mot slaveriet. Sverige bör enligt Miljöpartiet fördöma bestraffningen av dem som protesterar mot slaveri och att de som begår den kriminaliserade handlingen att hålla någon som slav inte lagförs.

Utskottets överväganden

Enligt Utrikesdepartementets (UD) senaste rapport om mänskliga rättigheter i Mauretanien, som publicerades 2010, har reformsträvanden ägt rum i landet under de senaste åren. Reformerna har bl.a. gällt kriminalisering av slaveri, förhindrande av våld mot kvinnor, förstärkning av barnets rättigheter och återvändande av flyktingar som i slutet av 1980-talet var offer för etniska motsättningar och fördrivning. I UD-rapporten förutsågs att det skulle ta tid innan reformerna ledde till resultat i det mycket traditionella, etniskt segregerade och hierarkiskt uppbyggda mauretanska samhället.

EU:s senaste årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 (Country Reports) uppmärksammar flera huvudfrågor när det gäller de mänskliga rättigheterna i Mauretanien. Det gäller förekomsten av dolda former av slaveri, våld mot kvinnor i hemmet och sexuellt våld mot kvinnor, oacceptabla häktesförhållanden samt individuella fall av tortyr. Dödsstraffet finns kvar, men ett de facto-moratorium tillämpas sedan 1987. EU är särskilt oroat av att dödsstraff kan utmätas för ett brett spektrum av brott och för samkönade sexuella relationer. Problemen försvåras enligt EU:s MR-rapport av ett effektivt och otillförlitligt rättssystem och en svag politisk vilja när det gäller engagemang i meningsfulla reformer.

Slaveri, som behandlas i den aktuella motionen, förbjöds i Mauretanien 1981 och kriminaliserades 2007. Enligt en rapport 2010 från FN:s mänskliga rättighetsrådets specialrapportör om nutida former av slaveri förekom, trots lagstiftning och åtgärdsprogram, fortfarande slaveri i landet. Specialrapportören genomförde ett undersökningsuppdrag i Mauretanien i slutet av 2009 och studerade då i vilken utsträckning olika faktorer som diskriminering, fattigdom, kultur, religion, utbildning och sysselsättningspolitik förhindrar eller bidrar till ett slut på slaveriet. Hon fann att det förelåg en djupt rotad acceptans för ärvt slaveri, som hade sin grund bl.a. i avsaknad av alternativa utkomstmöjligheter, omfattande analfabetism och bristande tillgång till information.

Utifrån undersökningsresultaten lämnade FN:s specialrapportör följande rekommendationer: 2007 års slaverilag (Slavery Act) borde ändras så att den innefattar en tydligare definition av slaveri, som stöder juridiskt verkställande, och möjligheter bör införas för offer att få tillgång till stöd och socioekonomiska program för att underlätta återintegrering av offer i samhället. Utöver detta rekommenderades Mauretaniens regering att utveckla en allsidig nationell strategi för att bekämpa slaveri.

Utskottet konstaterar att det finns ett antal ILO-konventioner² och andra internationella och regionala instrument och initiativ som syftar till att få ett slut på tvångsarbete, slaveri och liknande företeelser samt människohandel. De viktigaste ILO-konventionerna i sammanhanget avser tvångs- eller obligatoriskt arbete (konvention nr 29 från 1930), avskaffande av tvångsarbete (nr 105) och förbud mot och omedelbara åtgärder för att avskaffa de värsta formerna av barnarbete (nr 182), som alla hör till ILO:s åtta s.k. kärnkonventioner (core conventions). Mauretanien har ratificerat samtliga åtta kärnkonventioner.

Genom ett särskilt handlingsprogram agerar FN-organet ILO för bekämpande av tvångsarbete. Inom ramen för detta bedrivs verksamhet i Sahelregionen. En rad tekniska ILO-delegationer har sänts till Mauretanien för att hjälpa regeringen och parterna på arbetsmarknaden att genomföra konvention nr 29, och för närvarande utarbetas tekniska samarbetsprogram om tvångsarbete i landet. I detta sammanhang kan nämnas att Sverige har finansierat ett ILO-projekt för att bekämpa tvångsarbete och slaveri i Niger.

Utskottet välkomnar att ILO har beslutat att bekämpande av tvångsarbete blir ett av tre huvudteman vid organisationens arbetskonferenser 2014 och 2015 (tvåårsbehandling). Mer än 80 år efter att ILO-konvention nr 29 om tvångsarbete antogs, och trots nära nog universell ratifikation av konventionen, finns det fortfarande tvångsarbete, även om formerna har förändrats sedan första delen av 1900-talet. Enligt utskottet är det angeläget att fortsätta ansträngningarna att utrota tvångsarbete.

I den rapport som ligger till grund för arbetskonferensen, Strengthening action to end forced labour (ILO 2013), belyses det internationella ramverket för att utrota tvångsarbete, nationell politik och institutionella ramverk,

² ILO=Internationella arbetsorganisationen (International Labour Organization).

preventiva åtgärder, skydd, kompensation och tillgång till rättvisa, åtgärder för genomförande av juridiska ramverk samt ILO:s roll i sammanhanget. På alla dessa områden identifierar rapporten problem med att genomföra det internationella ramverket och möjligheter att komma till rätta med problemen. I rapporten diskuteras också vilka fördelar som skulle kunna finnas med ett nytt ILO-instrument, exempelvis i form av en rekommendation eller ett tilläggsprotokoll, för att man effektivare skulle kunna eliminera alla former av tvångsarbete.

Utskottet konstaterar att Sveriges stöd till ILO 2012 uppgick till ca 97 miljoner kronor, varav 28 miljoner kronor utgjordes av medlemsavgiften till organisationen. Sidas stöd till ILO uppgick till nära 69 miljoner kronor.

Utskottet välkomnar att Sverige stöder en samlad gemensam EU-linje i fråga om utvecklingen i Mauretanien. Inom ramen för bl.a. Cotonouavtalet och Sahelstrategin har EU:s delegation i Mauretanien regelbunden kontakt och en dialog med politiska företrädare och andra aktörer i landet. Utskottet har i ett tidigare avsnitt i betänkandet behandlat motioner om Sahelregionen, som innefattar Mauretanien.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2012/13: U312 (MP) yrkande 4.

Nigeria

Motionen

Sverigedemokraterna begär i kommittémotion 2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 6 att Sverige tydligare ska visa sitt stöd för utsatta kristna i Nigeria. Sverige bör i FN och EU verka för att de kristnas säkerhet garanteras och våldsamheterna upphör.

Utskottets överväganden

Enligt Utrikesdepartementets rapport Mänskliga rättigheter i Nigeria 2010 präglas landet av etniska, religiösa och regionala konflikter. Även om grundlagen förbjuder diskriminering på basis av etnisk tillhörighet eller religion förekommer diskriminering i stor utsträckning. Nigerias befolkning fördelar sig på över 250 etniska grupper. Ända sedan landet blev självständigt 1960 har förhållandet mellan de tre största etniska grupperna varit spant. Spänningarna är också betydande bland befolkningsgrupperna i Nigerdeltat till följd av motsättningar i fråga om kontrollen över oljeutvinningen.

Övergången till demokrati har enligt Utrikesdepartementets rapport inneburit att olösta konflikter, som tidigare kontrollerades med militära medel, kommit upp till ytan. Detta förklarar den ökning av upplopp med etniska och religiösa förtecken som kan observeras sedan den civila regimen återtagit makten. Konflikter baserade på religion och etnicitet har tilltagit på senare år. På flera håll i landet förekommer omfattande upplopp med våldsamma skärmytslingar mellan muslimer och kristna, med

stora grupper internflyktingar som följd. Konflikterna har oftast sitt ursprung i kampen om tillgång till föda och mark mellan nomader och bofasta bönder.

De grupper som är en minoritet inom ett bestämt geografiskt område utsätts enligt Utrikesdepartementets rapport om människorättssituationen i Nigeria konstant för olika former av diskriminering och förföljelse. Införandet av sharia har generellt sett försämrat situationen framför allt för den kristna minoriteten i norr. Konstitutionen förbjuder delstater och lokalregeringar att ge fördelaktig behandling på grund av religion eller etnicitet. I praktiken favoriserar delstater dock utövare av majoritetsreligionen, dvs. islam i norr och kristendom i söder.

På senare år har Boko Haram blivit ett hot mot politisk och säkerhetsmässig stabilitet i Nigeria. Hotet har hittills främst varit koncentrerat till de nordöstra delarna av landet. Många människor har dödats i attacker utförda av sekten, som vill införa sharialagstiftning. Enligt det sydafrikanska forskningsinstitutet Institute for Security Studies i juni 2013 beräknades Boko Haram dittills ha dödat närmare 4 000 människor och skadat många tusen fler.

I maj 2013 införde Nigerias regering undantagstillstånd i tre delstater i de nordöstra delarna av landet, och detta förlängdes i november med ytterligare sex månader. I december 2013 bedömde Ocha (FN:s kontor för samordning av humanitära biståndsinsatser) att den humanitära situationen i nordöstra Nigeria under året blivit allt mer oroande till följd av våldsamma attacker utförda av den militanta väpnade gruppen Boko Haram och väpnade insatser för att bekämpa Boko Haram. Enligt Ocha hade efter beslutet om undantagstillstånd drygt 1 200 personer dödats och ett okänt antal skadats i attacker utförda av Boko Haram.

EU:s höga representant har gjort offentliga uttalanden där hon har starkt fördömt terroristattacker i Nigeria.

Utrikesutskottet redovisade i betänkande 2012/13:UU15, som beslutades våren 2013, sina överväganden med anledning av motioner om religiösa minoriteters rättigheter, och slog då fast att religions- och övertygelsefriheten är central i ett öppet samhälle. Religions- och övertygelsefriheten är en universell mänsklig rättighet som kräver beskydd, överallt och för alla. I betänkandet redogjorde utskottet för EU:s och Sveriges ansträngningar för att stärka religions- och övertygelsefriheten. Där nämndes bl.a. EU:s strategiska ramverk för mänskliga rättigheter och demokrati och en handlingsplan knuten till ramverket.

Utskottet välkomnar att utrikesrådet i juni 2013, med stöd av Sverige och i enlighet med handlingsplanen, antog människorättsriktlinjer om att främja och skydda religions- och trosfrihet. Där slås fast att EU inte företräder någon särskild religion eller tro, och att riktlinjerna återspeglar unionens beslutsamhet att i den människorättspolitik som förs i de yttre förbindelserna främja religions- och trosfrihet som en rättighet som ska omfatta alla överallt.

Människorättsriktlinjerna om att främja och skydda religions- och trosfrihet innehåller en rad komponenter, däribland grundläggande principer och prioriterade områden för EU:s agerande.

Där anges också vilka verktyg unionen kan använda, t.ex. övervakning, bedömning och rapportering; demarscher och offentlig diplomati; politiska dialoger; besök av EU och medlemsstater i unionen; finansiella instrument i fråga om yttre förbindelser; agerande i multilaterala forum samt utbildning för personal inom EU:s utrikestjänst.

Av EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 (Thematic Reports) framgår att unionen, när allvarliga kränkningar hade ägt rum eller det fanns oro i fråga om religiös frihet, intolerans eller diskriminering, framförde sin uppfattning via diplomatiska kanaler, offentliga uttalanden och rådsslutsatser. Under rapporteringsperioden hade EU framfört sådana uppfattningar till Nigeria och en rad andra länder. I dylika fall visar unionen systematiskt full respekt för tanke- och samvetsfrihet och för förbudet mot tillskyndan till religiöst hat eller våld och uppmanar till dialog och yttrandefrihet för att på så vis reagera mot tal eller innehåll som uppfattas som stötande.

Utskottet konstaterar att relationerna mellan EU och Nigeria bygger på Cotonouavtalet och att en politisk ramöverenskommelse, Nigeria–EU Joint Way Forward, som undertecknades 2009, syftar till en intensifierad dialog och ett ökat samarbete på en rad områden, däribland demokrati, god samhällsstyrning, mänskliga rättigheter och migration. Vid det tredje och senaste ministermötet inom ramen för överenskommelsen, som ägde rum 2012, var parterna ense om behovet av att garantera rätten till respekt för religions- och trosfrihet. En tredje omgång av en lokal informell människorättsdialog mellan Nigeria och EU ägde rum 2012, liksom möten på tjänstemannanivå där frågor om de mänskliga rättigheterna behandlades.

EU kommer i FN:s olika forum för de mänskliga rättigheterna att fortsätta att främja religions- och trosfrihet som en grundläggande mänsklig rättighet och fortsätter att ge stöd till FN:s specialrapportör för främjande av religions- och trosfrihet. Detta framgår av de slutsatser som antogs av utrikesrådet i februari 2014.

Utskottet välkomnar ett gemensamt och samordnat agerande från EU i enlighet med unionens människorättsriktlinjer om att främja och skydda religions- och trosfrihet.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14: U304 (SD) yrkande 6.

Senegal

Motionen

Vänsterpartiet anser i kommittémotion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. yrkande 6 att Sverige ska ta initiativ inom ramen för EU och FN för att uppmärksamma konflikten i södra Senegal.

Utskottets överväganden

Sedan mer än tre decennier råder en väpnad konflikt i Casamanceregionen i södra Senegal. Regionen är en geografiskt nära nog avskuren del av landet. Den skiljer sig från övriga Senegal såväl historiskt som ekonomiskt, etniskt och religiöst.

Utrikesutskottet behandlade i betänkande 2009/10:UU15 ett motionsförslag om konflikten i södra Senegal där rebellgrupper agerar för självständighet för regionen Casamance respektive regionalt självstyre och statliga satsningar i området. I betänkandet redovisade utskottet uppgifter om konflikten som inleddes för drygt 30 år sedan och fredsinitiativ under 1990-talet och därefter. Utskottet konstaterade att EU och Senegal gemensamt utarbetade strategidokument och indikativa program för utvecklingssamarbetet 2008–2013 där Casamancekonflikten uppmärksammades. I EU:s givarsöd till Senegal ingick medel för regionala projekt direkt inriktade på Casamanceområdet. Utöver EU-stödet lämnade vissa av unionens medlemsstater bilateralt stöd till insatser i Casamance. Även Världsbanken har lämnat betydande stöd till insatser i Senegal, vilket har inkluderat särskilda insatser i Casamance. Som exempel på projekt med finansiering från Världsbanken kan nämnas ett program för stimulans av ekonomiska och sociala aktiviteter i Casamance (PRAESC, Programme de Relance des Activités Economiques et Sociales en Casamance), som omfattat fyra huvudkomponenter: minröjning; demobilisering, återanpassning och återintegrering; lokal utveckling samt återuppbyggnad och reparation av infrastruktur som förstörts eller förfallit till följd av konflikten.

FN:s löpande bevakning av Västafrika inklusive Senegal sköts av Unowa (United Nations Office for West Africa), som rapporterar direkt till säkerhetsrådet.

EU-delegationen i Dakar för en kontinuerlig politisk dialog med Senegal. I den politiska dialog som förs mellan EU och Senegal enligt Cotonouavtalets artikel 8 är frågor om de mänskliga rättigheterna en viktig komponent. Enligt EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 var stöd till fredsprocessen i Casamance ett av fokusområdena i den politiska dialogen under året. I årsrapporten ges exempel på projekt till stöd för mänskliga rättigheter i Senegal, som finansieras av EU. Ett av de exempel som nämns är ett projekt med finansiering från tionde Europeiska utvecklingsfonden för att stärka kvinnors sociopolitiska rättigheter i fredsprocessen i Casamance.

Efter presidentvalet installerades Macky Sall som president i Senegal i april 2012. Därefter har enligt uppgifter från Tysklands utrikesdepartement ett de facto-vapenstillestånd rått i Casamancekonflikten. En överenskommelse träffades i november 2013 mellan Senegals regering och Rörelsen för Casamances demokratiska krafter (Mouvement des Forces Démocratiques de Casamance, MFDC) om en dagordning för fredssamtal.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14: U235 (V) yrkande 6.

Somalia

Motionen

Vänsterpartiet anser i kommittémotion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. yrkande 12 att det finns tecken på att inbördeskriget i Somalia kan vara på väg mot sitt slut. Sverige bör i EU, FN och andra internationella forum verka för en långsiktig freds- och försoningsprocess där såväl förhållandena i Somalia behandlas som förhållandet mellan Somalia och de grannstater som är inblandade i konflikten i Somalia. Kvinnorna i Somalia måste inkluderas i freds- och försoningsarbetet och det nuvarande vapenembargot upprätthållas och efterlevas.

Utskottets överväganden

Somalias åttaåriga transitionsperiod gick till ända i september 2013 då makten fredligt överlämnades från övergångsinstitutionerna till en ny federal regering. Genom en provisorisk konstitution hade man från augusti 2012 banat väg för återuppbyggandet och stärkandet av nya representativa federala institutioner. Uppgiften för de nya federala institutionerna är, utifrån den positiva men fortfarande bräckliga grund som lagts, att främja uppbyggnaden av en livskraftig federal stat som leder till ett stabilt politiskt system. Allmänna val ska äga rum i slutet av 2016.

En av de frågor som tagits upp i rådsslutsatser (utrikesrådet) om Somalia gäller vikten av goda relationer med grannländerna för fred, säkerhet och välbefinnande i Somalia, något som också framhålls i den aktuella motionen. Utskottet välkomnar Sveriges stöd till denna hållning. Somalias grannar och det internationella samfundet i vidare bemärkelse har en viktig roll att spela när det gäller att förbättra säkerheten och uppmuntra politisk dialog. EU har flera gånger i rådsslutsatser välkomnat den roll som innehas av den mellanstatliga utvecklingsmyndigheten (Igad), där sex östafrikanska stater ingår. Unionen har förklarat sig beredd att ge stöd till Igads, Afrikanska unionens och FN:s ansträngningar att stabilisera landet och anser att ett utökat regionalt samarbete och engagemang inte bara är en viktig faktor för att uppnå resultat i Somalia, utan också bidrar till att skapa förutsättningar för större stabilitet och välbefinnande i regionen.

Den 16 september 2013 ägde en viktig konferens rum under rubriken A New Deal for Somalia, under ledning av Somalias federala regering och EU och med deltagande av somaliska regioner, parlamentsledamöter och det civila samhället samt internationella partner. För att ge stöd till den positiva utveckling som inletts ställde sig konferensen bakom och utlovade stöd till New Deal Compact, som kan ses som en form av socialt kontrakt mellan den somaliska staten och dess befolkning. Överenskommelsen, som omfattar tre år, syftar till att skapa en bättre framtid för alla somalier via dialog och en process som främjar politisk försoning och lägger grunden

för fred, säkerhet, rättvisa och hållbar utveckling i landet. EU utlovade ekonomiskt stöd med totalt upp till 650 miljoner euro under den aktuella treårsperioden.

EU lämnar ett betydande stöd till Amisom, Afrikanska unionens fredsbevarande insats i Somalia, som har stor betydelse för stabiliteten i de områden som kontrolleras av Somalias regering.

Sverige har sedan länge ett stort engagemang för Somalias utveckling såväl i EU som i FN och var aktivt i den numera nedlagda internationella kontaktgruppen för Somalia liksom i den numera nedlagda internationella kärngruppen för Somalia. För första gången sedan 1992 utsåg Sverige i april 2013 en ambassadör till Somalia. Sverige och Somalia har de senaste åren haft ett betydande besöks- och kontaktutbyte på ministernivå. Sveriges biståndsminister besökte Somalia 2011, 2012 och 2013.

Det svenska stödet till Somalia innefattar ett omfattande utvecklingsarbete, humanitärt stöd samt bidrag till EU:s samtliga krishanteringsinsatser i regionen. Svensk personal ingår i EU:s insats EUTM Somalia som ska utbilda den somaliska armén så att den så småningom kan svara för landets säkerhet. Under 2013 bidrog Sverige för tredje gången till Operation Atalanta, EU:s marina insats utanför Somalias kust (bet. 2012/13: UFöU2).

Utskottet välkomnar att regeringen i juni 2013 beslutade om en resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd i Somalia 2013–2017. Strategin innebär att biståndet mer än fördubblas och uppgår till 300 miljoner kronor per år mellan 2013 och 2017. I resultatstrategin anges följande förväntade resultat, som ska bidra till att uppfylla de freds- och statsbyggande mål som satts upp i New Deal Compact:

1. Mänsklig säkerhet och försörjning

- Förbättrade konfliktlösnings- och försoningsmekanismer på lokal och nationell nivå.
- Ökat antal i befolkningen, särskilt bland unga, med sysselsättning som ger tillräckliga inkomster för att försörja sig.

2. Hälsa och jämställdhet

- Fler människor har tillgång till rent dricksvatten och förbättrad sanitet.
- Förbättrad tillgång till en kvalitativ hälso- och sjukvård, bl.a. genom att Sverige bidrar till ökat antal förlossningar som är assisterade av utbildad personal och till att ett ökat antal barn ges nödvändiga vaccinationer.
- Färre kvinnor utsätts för könsrelaterat våld, bl.a. genom att fler lokala samhällen tar avstånd från könsstympning.

3. Demokrati och mänskliga rättigheter

- Stärkt kapacitet hos lokala och centrala institutioner för att tillhandahålla grundläggande tjänster, rättskipning och möjligheter till demokratiskt deltagande.

- Fler människor ska ha kunskap om och möjlighet att verka för stärkta mänskliga rättigheter.
- Större oberoende och högre journalistisk kvalitet i somaliska medier.
- Stärkt egenmakt för kvinnor, bl.a. med ambitionen att öka deltagandet i politiska processer.

Bistånd från Sverige kanaliseras bl.a. till UNDP:s program Strengthening Governance and Rule of Law in Somalia 2012–2014. Detta stöd syftar till att stärka gott samhällsstyre och rättssektorn i Somalia på nationell, regional och lokal nivå.

Utskottet anser att frågan om kvinnors roll när det gäller fred och säkerhet är central och bör vara en integrerad del av regeringens arbete inom den freds- och säkerhetsbyggande verksamheten, inklusive inom utvecklingssamarbetet. Denna uppfattning utvecklade utskottet närmare hösten 2013 i betänkande 2013/14:UU7 Kvinnor, fred och säkerhet.

När det gäller vapenembargot mot Somalia, som tas upp i motionen, konstaterar utskottet att FN:s säkerhetsråd den 5 mars 2014 genom resolution 2142 (2014) beslutade att förlänga det partiella vapenembargot mot Somalia i ytterligare nära åtta månader. Beslutet togs efter rapporter om att al-Shabab och andra väpnade grupper kan föra bort vapen och ammunition som är avsedda för regeringsstyrkorna.

Vapenembargot mot Somalia infördes ursprungligen 1992. I mars 2013 beslutade säkerhetsrådet om undantag från embargot under ett år för att öka regeringens kapacitet att försvara områden som har återtagits från al-Shabab och för att kunna stå emot nya försök från dylika grupper att destabilisera landet. Vapenembargot behandlades senast i säkerhetsrådets resolution 2111 (2013) där ytterligare undantag gjordes från vapenembargot i fråga om leverans av krigsmateriel m.m. till FN:s fredsbevarande trupper och EU:s utbildningsmission samt för bekämpningen av piratverksamheten utanför Somalias kust.

Säkerhetsrådets resolution från den 5 mars 2014 innebär att det för alla vapentransaktioner fordras specificerade uppgifter om tillverkaren och leverantören av vapnen och ammunitionen, en beskrivning av vapnen och ammunitionen inklusive typ, kaliber och kvantitet, planerad dag och plats för leverans, och all relevant information om hur vapnen och ammunitionen ska lagras.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14:U235 (V) yrkande 12.

Sudan, Sydsudan

Motionerna

Socialdemokraterna framhåller i kommittémotionerna 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 74 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 86 att det är viktigt att alla utländska intressen i Sudan bidrar till en förbättrad ekonomisk utveckling, respekt för mänskliga rättigheter och

ökad stabilitet i landet. Socialdemokraterna anser i fråga om republiken Sydsudan att fredsfördraget inger framtidshopp, men understryker att situationen froffarande är instabil.

Miljöpartiet uppmärksammar i kommittémotion 2012/13:U316 av Annika Lillemets m.fl. att aktiva i studentdemonstrationer och människorättsförsvare i Sudan har trakasserats och fängslats sedan 2011, vilket också har rapporterats av internationella MR-organisationer. Sverige bör enligt Miljöpartiet uppmana Sudan att omedelbart upphöra med alla former av trakasserier mot människorättsförsvare och deras legitima rätt att uttrycka sin åsikt.

Vänsterpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. yrkande 9 att konflikterna mellan Sudan och Sydsudan och i Darfur har sin upprinnelse i de stora sociala klyftorna. Den ojämlika fördelningen av vinsterna från de stora fyndigheterna av gas och olja har skapat starka inre motsättningar, som olika stormakter som USA och Kina inte dragit sig för att utnyttja för sina egna intressen. Alla anklagelser mot de utländska oljebolagen bör enligt Vänsterpartiet utredas grundligt och de som drabbats av oljeutvinning ersättas. Omvärlden måste också agera för att framtida oljeutvinning inte ska ske på bekostnad av de mänskliga rättigheterna.

Utskottets överväganden

Enligt EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 kännetecknades situationen i Sudan när det gäller mänskliga rättigheter och demokrati av oavbruten tillbakagång under året, vilket innefattade avsevärda försämringar under perioder på sommaren med intensifierade allmänna protester. Individer och grupper som riktade kritik mot regimen genom massmedier, sociala medier, allmänna protester eller traditionell politisk opposition fortsatte att vara måltavlor för regimen. Trakasserier, godtyckliga arresteringar, dålig behandling och tortyr var allmänt förekommande och utfördes för det mesta av den nationella säkerhetstjänsten (National Security Service), som är verksam under straffrihet. Framför allt var unga aktivister måltavlor, beroende på att många protester har startat vid universitet.

EU-delegationen och kontoret för EU:s särskilda representant för Sudan tog under 2012 upp den allmänna situationen i landet genom att göra offentliga uttalanden, främst via den höga representantens talesperson. EU-medlemsstater och likasinnade samordnade övervakningen av rättegångar. Här kan också nämnas att den höga representanten 2012 uttryckte oro över den ökade förekomsten av censur och restriktioner för medier och den politiska oppositionen i Sudan och uppmanade landets regering att respektera medborgarnas yttrandefrihet och mediefriheten. Hon gav också uttryck för sin oro över de våldsamma åtgärderna mot demonstrationer som ägde rum i Khartoum och andra städer och uppmanade till omedelbart frigivande av

dem som fängslats i samband med fredliga protester. Samtidigt betonade hon att säkerhetsstyrkorna måste agera med återhållsamhet och undvika våldsanvändning som svar på fredliga demonstrationer. Hon uppmanade även Sudans regering att respektera invånarnas rätt till mötesfrihet.

Utskottet konstaterar att det råder stora brister när det gäller mänskliga rättigheter i Sudan. Demonstrationer har bemötts med våld och hårt motstånd från polis och militär. Demokratiaktivister och människorättsförsvarare verkar i en svår politisk miljö och utsätts ofta för förföljelse och trakasserier.

Sverige deltog aktivt i skapandet av EU:s riktlinjer för människorättsförsvarare, och svenska ambassader världen över har stödande kontakter med människorättsförsvarare och demokratiaktivister. Ett särskilt avsnitt i EU-riktlinjerna gäller stöd till FN och arbetet i FN:s MR-råd. Sverige stöder FN:s specialrapportör för Sudan genom bl.a. ekonomiskt stöd till dess sekretariat. Rapportören har en dialog och ett samarbete med MR-försvarare i Sudan.

Sverige är i EU-kretsen i Khartoum pådrivande i människorättsfrågor. Svenska ambassaden i Sudan prioriterar MR-arbete högt, och då framför allt insatser för kvinnors rättigheter genom bidrag till UN Women samt arbete för att påverka myndigheterna. Kontinuerliga stödande kontakter upprätthålls med MR-försvarare och journalister som verkar i landet. Ambassaden har deltagit i och stått värd för seminarier om MR-frågor i Khartoum och följer noga och dagligen centrala MR-aktörens arbete.

De allvarliga överträdelserna i Sudan av de mänskliga rättigheterna fortsatte under 2013. EU gjorde under året ett antal offentliga uttalanden om MR-frågor i Sudan, och EU-representanter deltog i bevakningen av rättegångar mot journalister, människorättsförsvarare och kvinnoaktivister i samarbete med Sverige och andra medlemsstater. EU lämnade under 2013 stöd till bl.a. kapacitetsuppbyggnad hos enskilda organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter och till människorättsförsvarare.

Regeringen beslutade i november 2013 om en resultatstrategi för Sveriges internationella bistånd i Sudan 2014–2016. Enligt strategin ska biståndet koncentreras till ett fåtal insatser, och stöd direkt till statliga strukturer bör i möjligaste mån undvikas. Genomförandet ska inriktas på att nå följande resultat:

- Stärkt förmåga att genom lokala fredsinitiativ förebygga konflikter och åstadkomma försoning i Darfur.
- Ökad kunskap och ökade möjligheter för kvinnor att hävda sina mänskliga rättigheter, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter samt ökad respekt för barns rättigheter.
- Stärkt förmåga hos civilsamhället att verka för ökad respekt för de mänskliga rättigheterna och därigenom bidra till stärkt demokrati.

Även i Sydsudan, som blev självständigt i juli 2011, kännetecknades situationen i fråga om mänskliga rättigheter och demokrati av stora problem, enligt EU:s ovan nämnda årsrapport för 2012. Ett ofullständigt juridiskt ramverk, där många internationella instrument ännu inte har ratificerats, gjorde det svårt att utkräva ansvar av regeringen, och straffriheten är utbredd. Regeringen inskränkte vid flera tillfällen yttrandefriheten och pressfriheten och utsatte dem som har andra politiska uppfattningar för trakasserier, godtyckliga arresteringar och internering. Människorättssituationen förvärrades också av aktiviteter utförda av militära rebellgrupper och sammandrabbningar mellan etniska grupper, och den humanitära krisen fördjupades ytterligare av återvändare och flyktingar från Sudan, torka och överutnyttjande av resurser.

FN:s råd för mänskliga rättigheter antog i oktober 2012 en resolution (A/HR/RES/21/27) där Sydsudan uppmanades vidta åtgärder för att förbättra människorättssituationen i landet. EU:s verksamhet i Sydsudan var under 2012 framför allt inriktad på att utveckla kontaktnät, sätta upp samordningsmekanismer på EU-nivå och att arbeta mot ett gemensamt ramverk för mänskliga rättigheter. Den nyupprättade EU-delegationen i Juba började under 2012, i nära samarbete med EU-medlemsstater med representation i landet, formulera en gemensam ansats med sikte på institutionellt kapacitetsbyggande för såväl regeringen som för andra aktörer, exempelvis det civila samhället, den privata sektorn, trosbaserade organisationer och medier. Under 2012 tog EU också initiativ till direkt stöd till tre människorättsförsvarare och deras familjer, vilket finansierades med medel från EIDMR:³ Emergency Fund. Vidare lämnade EU tekniskt och materiellt stöd till Sydsudans människorättskommission.

Den 15 december 2013 inleddes strider i Sydsudans huvudstad Juba mellan två fraktioner inom regeringspartiet Sudan People's Liberation Movement (SPLM). Striderna spreds snabbt till andra delar av armén. Konflikten fördjupades och spreds till andra delar av landet och resulterade i fler än 10 000 döda, omfattande MR-övergrepp och en allvarlig humanitär situation. EU har i uttalanden framfört stor oro över våldsamheterna och rapporter om utomrättsliga avrättningar på etnisk grund.

I november 2013 antog regeringen en resultatstrategi för Sveriges bistånd i Sydsudan 2014–2016. Insatser ska göras för att nå följande resultat:

- Ökad tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård för kvinnor och barn, inklusive sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.
- Stärkt förmåga hos civilsamhället att verka för ökad respekt för de mänskliga rättigheterna och försoning mellan rivaliserande folkgrupper och därigenom bidra till stärkt demokrati.

³ EIDMR=europeiskt instrument för demokrati och mänskliga rättigheter.

Rådet för utrikes frågor uttryckte i rådsslutsatser den 17 mars 2014 sin djupa oro över den pågående krisen i Sydsudan, det allvarliga mänskliga lidande som den ger upphov till och dess regionala återverkningar. Rådet uttalade också sitt stöd för de medlingsinsatser som leds av Igad där, som nämnts tidigare i betänkandet, sex östafrikanska stater ingår.

När det gäller naturresursutvinning i Sudan och Sydsudan, som tas upp i två av de aktuella motionerna, redovisade utskottet i betänkande 2012/13: UU15 sina överväganden med anledning av motioner om det internationella regelverket om naturresursutvinning, mänskliga rättigheter och öppenhet samt företagens ansvar för miljö och mänskliga rättigheter. Utskottet konstaterade i betänkandet att Sverige och EU stöder och agerar drivande i flera sådana internationella initiativ och processer.

Också i detta betänkande, under rubriken Demokratiska republiken Kongo, har utskottet med anledning av motionsförslag uppmärksammat frågan om regelverk om naturresursutvinning.

Den icke-statliga organisationen Revenue Watch Institute (RWI) arbetar med att främja effektivitet, öppenhet och ansvarsutkrävande i hanteringen av olje-, gas- och mineralresurser så att resurserna används som kollektiva nyttigheter. Verksamheten bedrivs i form av kapacitetsbyggande, teknisk assistens, forskning och opinionsbildning. I 2013 års rapport från RWI (The 2013 Resource Governance Index) redovisas bedömningar av styrningen av resursutvinningen i 58 naturresursrika länder, däribland Sydsudan. Bedömningen omfattar det institutionella och juridiska ramverket, i vilken utsträckning landets regering lämnar information om utvinningen, kontroll och insynsmekanismer samt ansvarsutkrävande i vidare bemärkelse, vilket mäts med ett 30-tal olika variabler. Av de 58 länder som ingår i RWI:s index rankas Sydsudans styrning av resursutvinningen som nummer 50 och betecknas i likhet med 14 andra länder som ”bristande” (failing). Sudan ingår inte i RWI:s granskning.

Utskottet välkomnar att Sverige såväl i bilaterala kontakter som inom EU och i andra internationella forum fortsätter att agera för ökad öppenhet om naturresursutvinning. När det gäller åtgärder för att motverka ekonomisk ojämlikhet, som förespråkas i en motion, hänvisar utskottet till sina överväganden tidigare i betänkandet under rubriken Afrika allmänt, där motionsförslag med en likartad inriktning behandlas.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U306 (S) yrkande 74, 2012/13:U316 (MP), 2013/14:U235 (V) yrkande 9 och 2013/14:U303 (S) yrkande 86.

Latinamerika

Latinamerika allmänt

Motionen

Vänsterpartiet anser enligt kommittémotion 2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. yrkande 1 att regeringen ska återkomma till riksdagen med en heltäckande strategi för ett ökat svenskt samarbete och utbyte med Latinamerika och med besked om hur den svenska diplomatiska närvaron i Latinamerika kan utökas. I yrkande 3 förespråkas att Sverige i EU agerar för att frågor om fackliga rättigheter, ursprungsbefolkningens rättigheter och hållbart nyttjande av naturresurser lyfts fram inom ramen för den politiska dialogen i EU:s associeringsavtal med latinamerikanska länder. Sverige bör enligt yrkande 4 som enskilt land och som medlem i EU och FN lyfta fram SRHR-frågorna i dialogen med staterna i Latinamerika.

Utskottets överväganden

Utrikesutskottet anser att det är viktigt att utveckla relationerna med Latinamerika. Därför företog utskottet i mars 2012, uppdelat i tre delegationer, arbetsresor till Brasilien, Argentina och Chile respektive Colombia och Venezuela. I programpunkterna för samtliga av dessa resor ingick bl.a. frågor om demokrati och de mänskliga rättigheterna. Som förberedelse för resorna ägde särskilda föredragningar och möten rum. Uppföljningsmöten har också ägt rum efter utskottsresorna.

I fråga om Sveriges diplomatiska närvaro i Latinamerika, som tas upp i den aktuella motionen, konstaterar utskottet att det är naturligt att hänsyn tas till omvärldens utveckling och förskjutningen av intressen när beslut fattas om var Sverige ska ha ambassader eller annan diplomatisk representation. Sedan Berlinmuren föll har antalet svenska ambassader och generalkonsulat i världen varit ganska konstant. År 1990 var antalet 103 för att i början av 2014 uppgå till knappt 100. I vilka länder Sverige finns representerat har dock förändrats under denna tidsperiod. Exempelvis stängde Sverige fyra ambassader i Latinamerika på 1990-talet medan åtta svenska ambassader öppnades i central- och östeuropeiska länder efter Sovjetunionens fall.

Utskottet konstaterade i yttrande 2013/14:UU1y till konstitutionsutskottet att beslutskompetensen när det gäller frågor som rör Regeringskansliets och utrikesförvaltningens organisation och personal samt fördelningen av resurser inom utrikesförvaltningen enligt regeringsformen ligger hos regeringen eller hos de myndigheter som ligger under regeringen. Utskottet underströk dock vikten av att regeringen löpande samråder med riksdagen om den strategiska utvecklingen av Sveriges utrikesrepresentation.

I betänkande 2011/12:UU8 redovisade utskottet, med anledning av en motion, sina överväganden om den allmänna utvecklingen i Latinamerika och om de mänskliga rättigheterna i regionen. I sammanhanget tog utskottet också upp EU:s relationer med Latinamerika och strävandena efter att

utöka frihandeln mellan de båda regionerna. I den nu aktuella motionen begärs att Sverige ska agera för att den politiska dialogen i EU:s associeringsavtal med latinamerikanska länder ska innefatta frågor som rör de mänskliga rättigheterna och miljömässig hållbarhet.

EU strävar efter att fördjupa den politiska dialogen med Latinamerika på bilateral, regional och multilateral nivå och att stärka de mellanregionala förbindelserna. Detta innefattar bl.a. handel och investeringar, bilaterala relationer med enskilda latinamerikanska länder, stöd till åtgärder för att minska fattigdom och ojämlikhet samt insatser för att främja en hållbar utveckling. EU har slutit en rad avtal, däribland associeringsavtal och frihandelsavtal, med enskilda länder och grupper av länder i regionen.

Det finns människorättsklausuler i ett flertal avtal som EU slutit med stater i Latinamerika, varav två har slutits med regionala organisationer där stater är medlemmar. Avtalen har antingen slutits under Cotonouavtalet eller är bilaterala avtal.

Med anledning av motionsförslaget om att bl.a. mänskliga rättigheter ska tas upp i den politiska dialogen inom ramen för associeringsavtal konstaterar utskottet att exempelvis det undertecknade associeringsavtalet mellan å ena sidan EU och EU:s medlemsstater och å den andra Centralamerika⁴ omfattar handel samt samarbete och politisk dialog där frågor om arbetsrätt och miljö m.m. ingår. Avtalet innehåller ömsesidiga åtaganden om internationellt erkända kärnkonventioner och multilaterala överenskommelser om miljöfrågor. Den politiska dialog som kommer att föras inom ramen för avtalet ger en permanent plattform för att behandla frågor om exempelvis mänskliga rättigheter, god samhällsstyrning, rättsstaten, demokrati och miljöskydd. Regeringen har i mars 2014 i proposition 2013/14:167 föreslagit att riksdagen ska godkänna associeringsavtalet med Centralamerika. I proposition 2013/14:166 har regeringen föreslagit att riksdagen ska godkänna ett frihandelsavtal mellan EU och dess medlemsstater å ena sidan, och Colombia och Peru å andra sidan.

I de båda nämnda avtalen, som har undertecknats av EU men måste ratificeras av unionens samtliga medlemsstater för att träda i kraft fullt ut, finns långtgående bestämmelser om respekten för mänskliga rättigheter, rättsstaten och ett effektivt genomförande av internationella konventioner om miljöskydd och rättigheter på arbetsmarknaden.

I den aktuella motionen understryks att Sverige måste ta upp frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter med länderna i Latinamerika. Sverige är ett av de länder som är ledande i det internationella arbetet för att lyfta fram SRHR-frågor. Utskottet välkomnar att regeringen har gjort tydliga ställningstaganden om SRHR och fortsätter att göra kraftfulla ansträngningar för att främja SRHR i nationell och internationell politikutformning. Av regeringens utrikesdeklaration 2014 framgår att regeringen prioriterar bl.a. arbetet för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

⁴ Avtalsparter på den centralamerikanska sidan är Costa Rica, El Salvador, Guatemala, Honduras, Nicaragua och Panama.

En beskrivning av Sveriges engagemang i SRHR-frågor sedan 1950-talet ges i skriften Från befolkningsfrågor till SRHR – Sveriges globala engagemang i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, som publicerades av Regeringskansliet i februari 2014. Där ingår bl.a. uppgifter om Sveriges SRHR-samarbete med Latinamerika, som inleddes för mer än 40 år sedan.

Utrikesutskottet anordnade den 11 mars 2014 en offentlig utfrågning om Sveriges globala engagemang i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

Utskottet konstaterar att utrikesminister Carl Bildt i januari 2013 deltog i EU–Celac-toppmötet i Santiago i Chile, där ledare för länderna i Latinamerika inklusive Karibien och EU träffas. Utrikesministern betonade i sitt inlägg vid toppmötet att det är viktigt att alla länder i gruppen ställer sig bakom de grundläggande principer om demokrati och mänskliga rättigheter som mötet senare slog fast. Bland övriga frågor som han lyfte fram kan här nämnas frågan om nätfrihet, som på svenskt initiativ ingick i den deklaration som antogs vid mötet.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14:U208 (V) yrkandena 1, 3 och 4.

Colombia

Motionerna

Socialdemokraterna tar i kommittémotion 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 85 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. yrkande 98 upp situationen i Colombia och den mer än 40 år långa väpnade konflikten som lett till ett stort antal internflyktingar i landet. Alla parter i konflikten gör sig skyldiga till sexuellt våld mot kvinnor och flickor samtidigt som det råder omfattande straffrihet. En något förbättrad situation kan dock noteras till följd av fredsförhandlingarna mellan regeringen och Farcgerillan, anser Socialdemokraterna. I den sistnämnda motionen framhåller partiet att en förhandlingslösning måste till för att uppnå fred mellan de olika grupperna i Colombia.

Miljöpartiet framhåller i kommittémotion 2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 2 att Sverige bör lämna aktivt stöd till fredsprocessen i Colombia och även beakta den period då landet övergår i en postkonflikt-situation och behöver stöd för en övergång till ett fredligt samhälle.

Vänsterpartiet understryker i kommittémotion 2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. yrkande 8 att det är viktigt att fler länder engagerar sig i freds-förhandlingarna mellan den colombianska regeringen och Farcgerillan och sätter press på parterna att nå en uppgörelse. Sverige måste såväl som enskilt land och som medlem i EU och FN kräva att parterna i de pågående fredssamtalen uppfyller sina skyldigheter att värna säkerheten och de mänskliga rättigheterna för befolkningen.

Utskottets överväganden

I Colombia pågår sedan början av 1960-talet en intern väpnad konflikt som har haft förödande konsekvenser för de mänskliga rättigheterna i landet.

I samband med att en delegation från utrikesutskottet i början av mars 2012 genomförde en arbetsresa till Colombia och Venezuela fick delegationen genom möten med företrädare för regeringen och parlamentet och det civila samhället samt offer för den interna väpnade konflikten m.fl. en djupare inblick i konflikten och dess konsekvenser för landet och dess invånare. Möjligheterna att inleda fredssamtal mellan regeringen och Farcgerillan belystes vid flera tillfällen under arbetsresan.

Utskottet redovisade i betänkande 2011/12:UU8, som beslutades i mars 2012, sina överväganden med anledning av motioner om människorättsituationen i Colombia och intrycken från delegationsresan. Som framgått i betänkandets inledande del träffade företrädare för utskottet den 15 januari 2014 Marie Andersson de Frutos, Sveriges ambassadör i Colombia. Vid mötet lämnades en redovisning av de pågående fredsförhandlingarna i Colombia mellan regeringen och Farcgerillan och om den allmänna utvecklingen i landet.

Enligt Utrikesdepartementets rapport Mänskliga rättigheter i Colombia 2012 skedde under president Santos tid från 2010 en minskning av den tidigare polariseringen mellan regeringen och civilsamhället under Uriberegeringen (2002–2010). Utskottet konstaterar att fredssamtal mellan den colombianska regeringen och Farcgerillan inleddes i november 2012. Möjligheterna att inleda fredsförhandlingar med gerillagruppen ELN tillkännagavs 2013. Såväl Farc som ELN är upptagna på EU:s terrorlista.

Enligt EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 lämnade unionen stöd till Santosregeringens reformer och påbörjade ett stöd till landreformer och landsbygdsutveckling som ska stå i centrum för EU:s samarbete med Colombia under ett antal år framöver. Unionen lämnade även humanitärt stöd till internflyktingar eller colombianer som flytt till grannländer. EU:s prioriteringar när det gäller mänskliga rättigheter i Colombia är människorättsförsvare och fackliga företrädare; barn och väpnade konflikter; kvinnor, fred och säkerhet; straffrihet samt personer som tillhör etniska minoriteter.

FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter berömmar i sin årsrapport om situationen för de mänskliga rättigheterna i Colombia, som lämnades den 24 januari 2014, regeringen i landet för dess beslutsamma strävan att nå ett framförhandlat slut på den interna väpnade konflikten och de fortgående ansträngningar som görs för att svara upp mot internationella förpliktelser när det gäller de mänskliga rättigheterna.

Högkommissarien anser att många människorättsbrott med koppling till konflikten skulle kunna upphöra eller minska avsevärt om de framsteg som har gjorts i fredsförhandlingarna leder till tydliga och genomförda fredsöverenskommelser. Ett slut på fientligheterna skulle skapa en unik möjlighet att ta ett bredare grepp på de mänskliga rättigheterna. I rappor-

ten pekar högkommissarien på både framsteg och återstående problem och utmaningar. Hon uttrycker allvarlig oro i fråga om mänskliga rättigheter, inklusive försök att utvidga den militära behörigheten på straffrättsens område och situationen för människorättsförsvare och för människor som har krav på återbördande av mark. I sina avslutande rekommendationer förespråkar högkommissarien fortsatta ansträngningar för att öka samarbetet med och mellan nationella och lokala myndigheter, offer och det civila samhället i syfte att förbättra människorättsituationen i Colombia.

Utskottet noterar att människorättsorganisationen Human Rights Watch i World Report 2014 uppger att irreguljära väpnade grupper, inklusive gerillagrupper och efterträdare till tidigare verksamma paramilitära grupper, fortsatte att begå allvarliga övergrepp i Colombia under 2013. Human Rights Watch anser att Santosadministrationen har beslutat om flera åtgärder som underminerar utkrävandet av ansvar för brott mot mänskliga rättigheter och lyfter i World Report 2014 fram ett antal kvarstående människorättsproblem med koppling till den interna väpnade konflikten. Human Rights Watch bedömer att USA fortsätter att vara den mest inflytelserika utländska aktören i Colombia. Även FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter och Internationella Rödakorskommittén nämns av Human Rights Watch som internationella nyckelaktörer i landet.

Organisationen International Crisis Group anser att om Santosregeringen och Farcgerillan ska kunna lägga grunden för en bestående fred måste de bana väg för att fredssamtalen som pågår sedan 2012 slutförs på ett framgångsrikt sätt. Parterna måste komma överens om en tydlig, trovärdig och samstämmig plan för hanteringen av de övergrepp mot de mänskliga rättigheterna som har begåtts av alla sidor i konflikten. Det är inte lätt, konstaterar Crisis Group, att utforma en hållbar överenskommelse som är acceptabel i en betydligt vidare krets än enbart förhandlingsparterna. Det bästa sättet att uppnå ett stabilt avtal är enligt Crisis Group att respektera Colombias åtaganden under en rad avtal om mänskliga rättigheter och internationell straffrätt. Organisationen har presenterat ett antal förslag om hur det internationella samfundet kan bidra till genomförandet av en fredsöverenskommelse.

Sveriges arbete inom fredsbyggandet i Colombia inleddes 2003 genom stöd till framtagandet av FN:s Human Development Report under rubriken Återvändsgränd med en utväg. Denna rapport satte fokus på strukturella orsaker till den interna väpnade konflikten och presenterade förslag till lösningar. Med denna rapport som utgångspunkt utarbetade Sverige och UNDP ett regionalt freds- och utvecklingsprogram i sex svårt konfliktdrabbade regioner i Colombia. Detta initiativ är i dag en modell för fredsbyggandet i landet.

Under ett antal år därefter har Sverige genom uthållig politisk dialog, tillhandahållande av dialogutrymmen och stöd till lokala parter bidragit till de förändringar som nu lett till att en förhandlad lösning på den interna

väpnade konflikten tycks vara möjlig. Inte minst har stödet till organisationer i det civila samhället gett konflikten offer en röst och bidragit till att stärka opinionen för en förhandlingslösning.

Utskottet konstaterar att två samarbetsområden är prioriterade i Sveriges samarbetsstrategi för utvecklingssamarbetet med Colombia som gäller sedan 2009 och längst t.o.m. 2014, eller till dess att regeringen dessförinnan har fattat beslut om en ny strategi. Samarbetsområdena är fred och säkerhet respektive mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning. Utgångspunkten är den interna väpnade konflikten i landet. Trots brist på förtroende mellan de aktörer som är relevanta för konflikten, ser Sverige en förhandlingslösning som den enda vägen mot hållbar fred, försoning och utveckling. För att uppnå detta krävs en stark fredsvilja och processer som garanterar sanning, rättvisa och gottgörelse.

Utskottet noterar att regeringen i Sidas regleringsbrev för 2013 gav myndigheten i uppdrag att inleda arbetet med att ta fram underlag enligt närmare anvisningar i kommande ingångsvärden för en resultatstrategi för utvecklingssamarbetet med Colombia. Enligt uppgift från Utrikesdepartementet väntas regeringen besluta om sådana ingångsvärden våren 2014.

Utskottet välkomnar att Sverige inom området fred och säkerhet främjar en dialog mellan aktörerna i den interna väpnade konflikten i Colombia och bidrar till att stärka kapaciteten hos de organisationer som kan bidra positivt till fredsprocessen. Inom området mänskliga rättigheter och samhällsstyrning är det svenska biståndet inriktat på personer och grupper som är särskilt påverkade av konflikten, vilket inkluderar människorättsförsvarare, kvinnor, barn, urfolk och afrocolombianer samt internflyktingar.

Utvecklingssamarbetet ska inom området mänskliga rättigheter och demokratisk samhällsstyrning främja en mer representativ och deltagande demokrati och stärka initiativ för offrens rätt till sanning, rättvisa och gottgörelse. Särskild tonvikt läggs på kvinnors representation och tillgång till rättvisa.

Utskottet stöder Sveriges inriktning på kvinnor som aktörer för fred, och därmed inte enbart på kvinnor som offer. I linje med säkerhetsrådets resolution 1325 har Sverige kontinuerligt verkat för kvinnors deltagande i de pågående fredssamtalen i Colombia. Ett konkret resultat av detta är att två kvinnor numera deltar i den colombianska regeringens förhandlingsdelegation för fredssamtalen med Farc. Sveriges ambassad har inlett en dialog för att stödja kvinnorna i förhandlingsdelegationen i deras arbete för fred och för att ett jämställdhetsperspektiv ska inkluderas i fredsarbetet.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motionerna 2012/13: U306 (S) yrkande 85, 2013/14:U208 (V) yrkande 8, 2013/14:U222 (MP) yrkande 2 och 2013/14:U303 (S) yrkande 98.

Guatemala

Motionen

Miljöpartiet förespråkar i kommittémotion 2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. yrkande 3 att Sverige via ambassaden i Guatemala ska ha en stark och tydlig närvaro i landet med fokus på stöd till demokrati och rättsstatsbyggande.

Utskottets överväganden

Sverige har sedan 1970-talet bedrivit ett biståndssamarbete med Guatemala och är en av de större biståndsgivarna dit. Den strategi för utvecklingssamarbetet med Guatemala som ursprungligen gällde för perioden september 2008–2012 har förlängts och gäller längst t.o.m. 2014, eller tills regeringen innan dess har fattat beslut om en ny strategi. Utskottet noterar att regeringen i Sidas regleringsbrev för 2013 gav myndigheten i uppdrag att inleda arbetet med att ta fram underlag enligt närmare anvisningar i kommande ingångsvärden för en resultatstrategi för utvecklingssamarbetet med Guatemala. Enligt uppgift från Utrikesdepartementet har regeringen ännu inte beslutat om sådana ingångsvärden.

De specifika målen för Sveriges utvecklingssamarbete med Guatemala är mätbara, tydliga framsteg för fred, försoning, respekt för de mänskliga rättigheterna, bekämpande av den utbredda fattigdomen, politiskt deltagande samt jämställdhet mellan könen. Kvinnor, barn och urfolk är prioriterade målgrupper. Inom sektorn för demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter är minskad straffrihet och ett stärkt rättsväsen ett viktigt mål. Det stöd som 2013 betalades ut inom ramen för strategin uppgick till 200 miljoner kronor.

Sveriges bistånd till Guatemala är inriktat på att minska straffriheten, främja mänskliga rättigheter och öka det demokratiska och ekonomiska deltagandet. I insatserna betonas kopplingen mellan respekt för mänskliga rättigheter, ökat demokratiskt deltagande och ökat aktivt ekonomiskt och socialt deltagande av marginaliserade grupper i fattiga regioner. Stöd lämnas till arbetet för övergångsrättvisa genom internationella och statliga aktörer, organisationer i det civila samhället och offrens egna organisationer. Exempelvis lämnar Sverige ett betydande stöd till den internationella kommissionen mot straffrihet i Guatemala (CICIG). Denna kommission genomför oberoende straffrättsliga utredningar som stöd till riksåklagarämbetet och kan även fungera som bisittare till åklagare vid rättegångar.

Utskottet välkomnar att respekten för de politiska rättigheterna har ökat i Guatemala, vilket bl.a. kan tillskrivas CICIG. Stöd till centrala förändringsaktörer har lett till resultat i form av ökat demokratiskt inflytande, ökat ansvarsutkrävande, ökad transparens och utveckling av statliga institutioner. Detta stärker förutsättningarna för att individer ska kunna delta i och utkräva ansvar genom demokratiska processer.

Av Utrikesdepartementets rapport Mänskliga rättigheter i Guatemala 2012 framgår att Sverige var den näst största givaren till CICIG efter USA. Andra samarbetspartner när det gäller finansiellt svenskt stöd för mänskliga rättigheter i Guatemala var bl.a. åklagarmyndigheten, ombudsmannainstansen för urfolkskvinnor (DEMI), presidentens jämställdhetssekreterariat (Seprem), UNDP, Unicef, UNFPA och FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter. Sverige lämnade också stöd till en rad civilsamhällsorganisationer som utbildar medborgarna i mänskliga rättigheter och deltar som målsägarbiträden i rättsprocesser.

I EU:s landstrategi för Guatemala 2007–2013 beräknades EU lämna 135 miljoner euro i stöd för bl.a. säkerhet och rättvisa, social sammanhållning och god hushållning med offentliga medel. Även EU lämnade stöd till CICIG. Den politiska dialog som kommer att föras inom ramen för ett associationsavtal mellan EU och Centralamerika, som utskottet nämnt tidigare i betänkandet och som innefattar Guatemala, ger en permanent plattform för att behandla frågor om exempelvis mänskliga rättigheter, god samhällsstyrning, rättsstaten, demokrati och miljöskydd.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14:U222 (MP) yrkande 3.

Asien

Pakistan

Motionen

Sverigedemokraterna anser enligt kommittémotion 2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. yrkande 5 att det är angeläget att Sverige visar sitt tydliga stöd för utsatta kristna i Pakistan och inom ramen för FN och EU verkar för en fortsatt skarp kritik mot landets antihädelser och våldet mot kristna.

Utskottets överväganden

I Utrikesdepartementets rapport Mänskliga rättigheter i Pakistan 2010 uppges situationen för de mänskliga rättigheterna i landet fortfarande vara dålig, trots vissa förbättringar under den demokratiskt valda regeringen 2008 och 2009. Enligt rapporten är religionsfriheten skyddad i grundlagen, men islam är landets officiella religion, och grundlagen måste vara förenlig med sharia. Det är enligt lag inte förbjudet att konvertera från islam till en annan religion, men muslimer kan ändå räkna med social uteslutning, tortyr eller i värsta fall döden om de väljer att avsäga sig sin tro på islam. Det är förbjudet för icke-muslimer att försöka omvända muslimer till en annan religion. Personer som tillhör Ahmadiya är enligt Utrikesdepartementets rapport särskilt utsatta för våld och diskriminering. Av Pakistans befolkning beräknas 3 miljoner vara kristna, 2 miljoner hinduer och 1,5 miljoner ahmadi. Av den stora muslimska majoriteten uppskattas 20 pro-

cent vara shiamuslimer. Andra minoriteter är kalasher, ismaeliter, sikher, buddister, parser, bahaier m.fl. Landets totala befolkning uppgick 2013 till ca 190 miljoner personer.

I EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 (Country Reports) bedöms Pakistan ha förbättrat sin människorättslagstiftning, bl.a. genom att skapa en oberoende nationell kommission för mänskliga rättigheter i enlighet med de s.k. Parisprinciperna, som antogs av FN:s generalförsamling 1993. Den generella kapaciteten hos civila juridiska människorättsinstitutioner har enligt rapporten förbättrats men är fortfarande svag. EU fortsatte under 2012 att följa och uttrycka oro över fall som rörde anklagelser för hädelse och anordnade under året ett möte för människorättsförsvarare från alla delar av landet. Bland de frågor som framför allt togs upp kan nämnas bl.a. gapet mellan lagstiftning och genomförande i praktiken, ett krympande utrymme för tolerans och yttrandefrihet, kvinnors rättigheter, rättigheter för personer som tillhör religiösa minoriteter, barnets rättigheter samt sociala och ekonomiska rättigheter.

Pakistan och EU beslutade 2012 om en gemensam plan benämnd EU–Pakistan 5-year Engagement Plan, som omfattar en rad områden, däribland demokrati, samhällsstyrning, mänskliga rättigheter och socioekonomisk utveckling. Inom dessa områden ska parterna genom sina institutionella kontakter stärka samarbetet och ha ett expertutbyte om funktionen hos civila demokratiska organ, skyddet för grundläggande mänskliga rättigheter och bekämpande av extremistisk intolerans. När EU:s höga representant besökte Pakistan 2012 betonade hon vikten av stärkta demokratiska institutioner, god samhällsstyrning och respekt för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter, och tog upp unionens oro i fråga om bl.a. religions- och trosfrihet.

Utskottet har tidigare i betänkandet, under rubriken Nigeria, där ett motionsförslag om situationen för kristna i landet behandlas, redogjort för EU:s människorättsriktlinjer om att främja och skydda religions- och trosfrihet, som antogs av utrikesrådet i juni 2013. I riktlinjerna, som välkomnas av utskottet, slås fast att EU inte företräder någon särskild religion eller tro, och att riktlinjerna återspeglar unionens beslutsamhet att i den människorättspolitik som förs i de yttre förbindelserna främja religions- och trosfrihet som en rättighet som ska omfatta alla överallt. Utskottet konstaterade i avsnittet om Nigeria att utrikesrådet i februari 2014 antog slutsatser om att EU i FN:s olika forum för mänskliga rättigheter ska fortsätta att främja religions- och trosfrihet som en grundläggande mänsklig rättighet och fortsätta att ge stöd till FN:s specialrapportör för främjande av religions- och trosfrihet.

Av EU:s årsrapport om mänskliga rättigheter och demokrati i världen 2012 (Thematic Reports) framgår att unionen, när allvarliga kränkningar hade ägt rum eller det fanns oro i fråga om religionsfrihet, intolerans eller diskriminering, framförde sin uppfattning via diplomatiska kanaler, offentliga uttalanden och rådsslutsatser. Under rapporteringsperioden framförde

EU sådana uppfattningar till Pakistan och en rad andra länder. I dylika fall ger unionen systematiskt uttryck för full respekt för tanke- och samvetsfrihet, och respekt för förbudet mot tillskyndan till religiöst hat eller våld. Unionen uppmanar till dialog och yttrandefrihet för att på så vis reagera mot tal eller innehåll som uppfattas som stötande.

Mot bakgrund av utskottets överväganden avstyrks motion 2013/14:U304 (SD) yrkande 5.

Övriga motioner

Utöver de yrkanden som behandlas tidigare i detta betänkande finns motionsvis framförda förslag som är föremål för förenklad motionsbehandling enligt de riktlinjer som fastslagits av riksdagen med anledning av Riksdagskommitténs betänkande 2005/06:RS3 och promemorian Förenklad motionsbehandling under återstoden av mandatperioden, som utrikesutskottet fastställde i oktober 2010. Utskottet har vid en genomgång och beredning funnit att de yrkanden som anges nedan inte kan vara aktuella för något tillkännagivande från riksdagen. Efter denna behandling avstyrker ett enigt utskott motionerna 2010/11:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 82, 2012/13:U201 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1–6, 2012/13:U202 av Caroline Szyber (KD), 2012/13:U273 av Jabar Amin m.fl. (MP), 2012/13:U299 av Thomas Strand m.fl. (S), 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 70, 76, 80, 82–84 och 86–89, 2012/13:U312 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 5, 2012/13:U326 av Roger Haddad m.fl. (FP, KD, C) yrkandena 1–3, 2012/13:U328 av Annelie Enochson och Ulrika Carlsson i Skövde (KD, C) yrkande 1, 2012/13:U333 av Mattias Karlsson och Julia Kronlid (båda SD), 2012/13:So593 av Ulrika Carlsson i Uppsala (M), 2013/14:U203 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkandena 1, 3, 13, 14, 16 och 17, 2013/14:U204 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V) yrkandena 1, 2 och 4, 2013/14:U206 av Jasenko Omanovic (S), 2013/14:U207 av Maria Ferm (MP), 2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 11 och 12, 2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V) yrkande 24, 2013/14:U213 av Yilmaz Kerimo (S), 2013/14:U214 av Jan R Andersson (M), 2013/14:U216 av Tina Acketoft (FP) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U221 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkandena 4 och 5, 2013/14:U224 av Yilmaz Kerimo (S) yrkande 1, 2013/14:U225 av Yilmaz Kerimo (S), 2013/14:U226 av Johan Linander (C), 2013/14:U232 av Annelie Enochson (KD) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U236 av Arhe Hamednaca m.fl. (S) yrkande 2, 2013/14:U241 av Mehmet Kaplan (MP) yrkandena 1–5, 2013/14:U250 av Jabar Amin m.fl. (MP) yrkandena 1–5, 7 och 8, 2013/14:U252 av Anita Brodén (FP) yrkandena 1–6, 2013/14:U253 av Anita Brodén m.fl. (FP) yrkande 8, 2013/14:U254 av Mikael Oscarsson (KD), 2013/14:U257 av Mikael Oscarsson (KD), 2013/14:U259 av Carina Herrstedt och Mikael Jansson (båda SD), 2013/14:U260 av Irene Oskarsson (KD) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U262 av Maria Lundqvist-Brömster (FP), 2013/14:U272 av Anita Brodén

(FP) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U273 av Annelie Enochson (KD) yrkandena 1–4, 2013/14:U277 av Robert Halef (KD), 2013/14:U280 av Jabar Amin m.fl. (MP), 2013/14:U281 av Thomas Strand och Peter Hultqvist (båda S), 2013/14:U282 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S), 2013/14:U283 av Hillevi Larsson m.fl. (S) yrkandena 1–7, 2013/14:U288 av Christer Engelhardt m.fl. (S), 2013/14:U289 av Monica Green m.fl. (S), 2013/14:U291 av Monica Green m.fl. (S), 2013/14:U297 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 6, 2013/14:U299 av Veronica Palm (S), 2013/14:U300 av Robert Halef (KD), 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkandena 16, 34–37, 39–41, 43–47, 79, 82, 87, 88, 90–97 och 99–102, 2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1–4, 2013/14:U309 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U311 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U312 av Tuve Skånberg och Emma Henriksson (båda KD) yrkandena 1 och 2, 2013/14:U313 av Robert Halef (KD), 2013/14:U314 av Julia Kronlid och Mattias Karlsson (båda SD) yrkandena 1–4, 2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkandena 3 och 5, 2013/14:Sk376 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 27 och 2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP) yrkande 43.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. MR-strategi, punkt 1 (S, MP, V)

av Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Hans Linde (V), Désirée Liljevall (S) och Kerstin Engle (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 33.

Ställningstagande

Omsorgen om och försvaret av de mänskliga rättigheterna måste vara en central del av utrikespolitiken. Engagemanget för de mänskliga rättigheterna speglar våra förhoppningar om en värld där människor kan leva fria, utan fruktan och nöd.

Sverige måste stå upp för de mänskliga rättigheterna varhelst i världen de kränks. Vår röst ska vara lika skarp mot oförrätter oavsett om de begås av en stormakt eller en diktatur. Kampen mot diskriminering på grund av kön, etnicitet, sexuell läggning, funktionsnedsättning och religion måste föras både nationellt och internationellt. De fackliga rättigheterna behöver stärkas, inte minst i Asien. Kvinnor utgör en majoritet av jordens befolkning, men kvinnors rättigheter kränks ständigt. Detta gäller också barnen. Svensk utrikespolitik bör prioritera jämställdhet och barns rättigheter.

Det är angeläget att utveckla en ny strategi för arbetet med de mänskliga rättigheterna i svensk utrikespolitik. Det låga stödet för ett svenskt medlemskap i FN:s råd för mänskliga rättigheter visar på behovet av nya svenska ansträngningar rörande mänskliga rättigheter. Sverige hade tidigare ett gott anseende när det gäller främjande av de mänskliga rättigheterna. Nu måste Sveriges arbete för de mänskliga rättigheterna få en nystart och en ny strategi måste utarbetas i nära samverkan med det civila samhället. På detta sätt kan Sverige återställa det anseende som gått förlorat på MR-området sedan den nuvarande regeringen tillträdde 2006.

2. Afrika allmänt, punkt 3 (S, MP)

av Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Désirée Liljevall (S) och Kerstin Engle (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2010/11:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 60, 2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 61, 2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 62 och 2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 74.

Ställningstagande

Sverige byggde under decennier upp ett förtroendekapital i Afrika som gett möjligheter till konstruktiv samverkan men även kritisk dialog.

Afrika är i dag en kontinent som kan och vill utveckla hela sin potential. Länderna och regionerna i Afrika är olika och en politik för Afrika måste bygga på att dessa har unika förutsättningar. Fred, demokrati, respekt för de mänskliga rättigheterna och ekonomisk utveckling är grundläggande faktorer som påverkar hur länderna utvecklas. Bara det senaste decenniet har Afrika fått många nya demokratier, även om många av dessa är outvecklade. En grundförutsättning för en hållbar social och ekonomisk utveckling är fortsatt demokratisering med respekt för mänskliga rättigheter och rättstatens principer.

Starkt fokus måste även i fortsättningen riktas mot de stora utmaningarna för Afrika: konflikter, hiv/aids, malaria, tbc, urbanisering, arbetslöshet, brister i demokratin, brott mot de mänskliga rättigheterna, utbredd korruption och etniska konflikter. De globala utmaningar som rör klimatet och miljön gäller i hög grad också Afrika.

Utvecklingen är sammansatt och komplicerad och en politik för Afrika måste vara samverkande och mångsidig. Afrika beskrivs numera ofta som en tillväxtkontinent med stor potential för mänsklig utveckling. I exempelvis African Economic Outlook 2013 slås fast att Afrikas jordbruk, gruvindustri och energiresurser skulle kunna få fart på kontinentens ekonomiska utveckling och bana väg för ett genombrott i fråga om mänsklig utveckling.

På många håll i Afrika har människors levnadsvillkor förbättrats men sådana positiva och konkreta förändringar får sällan uppmärksamhet. Tillväxtens frukter måste nu i ökad utsträckning fördelas på ett sådant sätt att de kommer afrikanen i gemen till del, konstaterar African Economic Outlook 2013. Vägen bort från fattigdom går genom en hållbar ekonomisk tillväxt där en större del av resurserna används för social utveckling.

I många afrikanska länder är fattigdomen utbredd. Det handlar både om avsaknad av materiella resurser och om brist på möjligheter att påverka sin levnadssituation. På 50 år har Afrikas befolkning ökat kraftigt. Medellivslängden ökar och barnadödligheten minskar. Majoriteten av Afrikas fattiga är kvinnor och barn. Bristande jämställdhet mellan kvinnor och män är ett stort hinder för minskad fattigdom. De strukturer som håller tillbaka mer än hälften av Afrikas befolkning måste brytas. Jämställdhet är en rättighet, men också en förutsättning för en såväl ekonomiskt som socialt hållbar utveckling.

Afrika är en ung kontinent. Majoriteten av befolkningen är under 25 år. De unga är både Afrikas hopp och utmaning. Ungdom och urbanisering i kombination med fattigdom och arbetslöshet är en grogrund för sociala konflikter och spänningar. En hörnsten i Afrikapolitiken måste vara att stödja en strategi där urbanisering och migration från landsbygd till storstad kan bli en möjlighet till utveckling, inte ett hinder.

Den utmaning som Afrikas länder står inför har vi själva i Sverige erfarenhet av – kampen ut ur fattigdomen. Här måste människan och hennes arbete och kunskap sättas i centrum, och arbete åt alla och livslångt lärande främjas. De förnyade relationerna med Afrika måste utvecklas genom ett brett kunskapsutbyte mellan företrädare för olika delar av samhället, däribland forskningen, näringslivet, de fackliga organisationerna och kulturområdet. Svenska folkrörelsers samarbete med det civila samhället i Afrika är väl utvecklat. Detta samarbete bör uppmuntras och en satsning göras på ökat utbyte mellan svenska och afrikanska ungdomar.

3. Afrika allmänt, punkt 3 – motiveringen (V)

av Hans Linde (V).

Ställningstagande

Afrika är en kontinent i snabb förändring. Men utvecklingen är långt ifrån entydig. Hindren för utveckling och fattigdomsbekämpning är många och komplexa – det kommer därför aldrig att finnas några enkla lösningar för de många utmaningarna i Afrika. Vänsterpartiet ser att utveckling och fattigdomsbekämpning i Afrika kräver skuldavskrivningar, ett ökat bistånd, en klimatpolitik där de rika länderna och de multinationella företagen tar sitt ansvar, ett stärkt regelverk för vapenhandel, en reformering av IMF och Världsbanken, tydligare globala regler för utländska investeringar och rättvisa handelsregler. I grunden krävs en ny ekonomisk ordning med en tydlig omfördelning av makt och resurser från den rika världen till Afrika.

Samtidigt går det inte att blunda för det faktum att Afrika är en kontinent som förändras. En rad länder har sedan millennieskiftet kunnat gå från att vara låginkomstländer till att bli medelinkomstländer, ofta tack vare höga råvarupriser. Arbetet med millenniemålen har gjort skillnad. Enligt Unicef har Etiopien, Liberia, Malawi och Tanzania redan fått ned

sin barnadödlighet med två tredjedelar jämfört med 1990, och har därmed uppnått det millenniemålet i förtid. Antalet afrikaner som har tillgång till rent dricksvatten har fördubblats sedan 1990. Afrika söder om Sahara är den region där spridningen av hiv och dödsfallen i malaria minskat mest. Arbetet med millenniemålen visar att förändring är möjlig. Afrikas framtid är på inget sätt ödesbestämd.

Klimatförändringarna, som redan drabbar Afrika oerhört hårt, har framför allt skapats utanför Afrika, och ansvaret vilar därför tungt på de industrialiserade staterna, inklusive Sverige. Vänsterpartiet har föreslagit en satsning på 3 miljarder kronor i klimatbistånd över tre år, utöver dagens enprocentsmål för utvecklingssamarbetet, som en del i det ansvar som Sverige borde ta för de klimatförändringar i Afrika som vi varit med om att skapa.

Om Afrika ska kunna ta sig an sina utmaningar har man inte råd att exkludera kontinentens kvinnor från politik och ekonomi. Hög mödradödlighet, ojämlig fördelning av resurser mellan män och kvinnor, mäns våld mot kvinnor, den höga andelen flickor som utestängs från utbildning m.m. skapar avgörande hinder för all form av samhällelig utveckling i Afrika. Varje strategi för utveckling och fattigdomsbekämpning som vill vara framgångsrik måste därför inkludera ett tydligt jämställdhetsperspektiv.

Sydafrika har i dag en av världens mest progressiva lagstiftningar för hbtq-personer (homosexuella, bisexuella, transpersoner och queerpersioner). Men i alltför många länder hotas hbtq-personer av fängelsestraff, trakasserier, våld och mord. Sverige kan spela en nyckelroll i att stötta de modiga afrikanska hbtq-personer som nu organiserar sig i många länder på kontinenten i kamp för sina intressen.

Utmaningarna för Afrika och dess folk är många, men det är också möjligheterna. Sverige kan och bör på ett avgörande sätt spela en roll för att bidra till en positiv utveckling. Vår roll i kampen mot apartheid, vår militära alliansfrihet och vår i stora delar avsaknad av kolonial historia på kontinenten ger Sverige en möjlighet att vara en länk mellan Afrika och Europa såväl som att vara en positiv kraft i enskilda länder.

4. Demokratiska republiken Kongo, punkt 5 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2012/13:U274 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkandena 1 och 2 samt 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 5 och avslår motion

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 89.

Ställningstagande

FN-ledda domstolar har visat sig vara ett effektivt instrument i jakten på krigsförbrytare.

Det är viktigt att krigsribunaler bedömer massvåldtäkter och systematiska våldtäkter som krigsförbrytelser och att internationella styrkor söker efter, arresterar och överlämnar de efterlysta krigsförbrytarna. Genusperspektivet måste finnas med i det dagliga arbetet.

För att fler krigsförbrytare ska gripas och ställas inför rätta bör Sverige agera för att FN ska inrätta en särskild tribunal liknande den tribunal som inrättades i Arusha i Tanzania efter folkmordet i Rwanda. Den särskilda tribunalen bör inrättas för att pröva de krigsförbrytelser som begåtts i Kongokrigen.

Trots att våldet och övergreppen fortsätter i de östra delarna av landet är det märkbart tyst från den svenska regeringen om situationen för alla de människor som drabbas, inte minst de många kvinnor som utsätts för systematiskt, sexuellt våld.

Sverige har en lång tradition av engagemang för Kongo. Det är bra att Sverige har bidragit med humanitärt bistånd till DRK, vilket har kanaliseras genom FN-organ och svenska och utländska humanitära frivilligorganisationer. Men även om Sverige bistår med humanitära insatser måste andra åtgärder till för att få stopp på våldet. Situationen i landet med konflikter, naturkatastrofer och en svag statsapparat gör människors sårbarhet stor.

I få länder har plundringen och den ekonomiska exploateringen tagit sig så blodiga uttryck som i DRK. Utländska makters och multinationella företags kamp om landets naturresurser har varit en röd tråd genom landets historia.

En bräcklig fred framförhandlades under våren 2008 mellan rebellgrupper och DRK:s regering. Fortfarande pågår dock stridigheter i landet, framför allt i de östra delarna. Fred i DRK förutsätter att plundringen av landets naturtillgångar upphör, att vinsterna från landets gruvor kommer befolkningen till del och att illegitima skulder skrivs av.

Kampen om mineralerna är fortfarande en av de avgörande faktorer som driver stridigheterna vidare. Ansvaret för våldet och kriget i DRK vilar tungt på de multinationella företag som är verksamma i landet och de länder som backar upp företagen. I många fall har utländska företag beväpnat och finansierat lokala rebellgrupper och miliser och spelat ut dem mot varandra för att garantera den egna verksamheten.

De företag som importerar naturresurser bör se till att framställningen sker under förhållanden där rätten till liv kan skyddas och där mänskliga rättigheter inte kränks. Sverige måste i FN och EU verka för ett ingripande mot plundringen av DRK:s naturtillgångar.

5. Eritrea – Dawit Isaak, punkt 7 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:U216 av Annelie Enochson och Mikael Oscarsson (båda KD),

2012/13:U250 av Anita Brodén (FP),

2012/13:U255 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S),

2012/13:U258 av Staffan Anger (M),

2012/13:U263 av Arhe Hamednaca m.fl. (S),

2012/13:U265 av Staffan Danielsson och Rickard Nordin (båda C),

2012/13:U301 av Gunnar Andrén och Maria Lundqvist-Brömster (båda FP),

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 31,

2012/13:U337 av Cecilia Magnusson (M),

2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 11,

2013/14:U236 av Arhe Hamednaca m.fl. (S) yrkande 1,

2013/14:U244 av Staffan Anger (M),

2013/14:U255 av Helén Pettersson i Umeå och Hannah Bergstedt (båda S) och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 42.

Ställningstagande

Situationen för de mänskliga rättigheterna i Eritrea har successivt kraftigt försämrats och landet är en av Afrikas mest hårdföra diktaturer. Ett avgörande steg i denna utveckling togs 2001, då regimen stängde 8 tidningar och arresterade 15 journalister. Eritrea är numera ett av de få länder som saknar oberoende tidningar. En av de arresterade journalisterna var den svenske medborgaren Dawit Isaak. Sedan dess har olika svenska regeringar försökt få Isaak frisläppt genom s.k. tyst diplomati. Det är uppenbart att denna strategi misslyckats. Därför är det hög tid att Sverige går över till en mer offensiv strategi, t.ex. genom att skicka en hög representant till Eritrea. Sverige måste i alla kontakter med Eritrea, bilateralt och genom multilaterala organisationer, kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande.

6. Mauretanien, punkt 9 (S, MP)

av Tommy Waidelich (S), Carin Runeson (S), Olle Thorell (S), Kenneth G Forslund (S), Bodil Ceballos (MP), Désirée Liljevall (S) och Kerstin Engle (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:U312 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Trots att Mauretanien förbjudit och senare kriminaliserat slaveri fortsätter det att vara accepterat i landet, och slavar köps och säljs öppet. Det är allvarligt att inte ett enda fall har tagits upp i domstol trots kriminaliseringen som beslutades 1997. I stället straffas personer som protesterar mot slaveriet.

Sverige bör fördöma att de som protesterar mot slaveri straffas och att de som begår den kriminaliserade handlingen att hålla någon som slav inte lagförs.

7. Nigeria, punkt 10 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 6.

Ställningstagande

I Nigeria har ett antal attacker mot kristna utförts av den islamistiska gruppen Boko Haram. Vissa delstater har tagit beslut som lett till att kristna blivit utsatta för begränsningar i skolorna, hot om kidnappning, tvångsäktenskap, nekade anställning samt rent vatten och hälsovård. Det är förenat med risker att konvertera till kristendom och farligt för kyrkor att ta emot nyomvända. Självmoordsbombare har utfört attentat under pågående gudstjänst.

Sverige bör tydligare visa sitt stöd för utsatta kristna i Nigeria och fördöma Boko Harams våldsamma attacker. Inom ramen för FN och EU bör Sverige verka för att de kristnas säkerhet garanteras och våldsamheterna upphör.

8. Somalia, punkt 12 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 12.

Ställningstagande

Konflikten i Somalia kan inte enbart beskrivas som ett inbördeskrig. Den militanta islamistgruppen al-Shabab har fått stöd utifrån. Grannländerna Etiopien och Eritrea har beväpnat och stött olika väpnade grupper samtidigt som USA flera gånger har ingripit militärt i Somalia, under senare år som en del av landets s.k. krig mot terrorismen. Tydligast uttryck tog sig denna yttre inblandning genom Etiopiens invasion av Somalia julen 2006.

Sverige har deltagit i den marina insatsen Atalanta utanför Somalias kust, vilken leds av EU. Insatsen har ett tydligt FN-mandat med huvudsyftet att garantera säkerheten för de humanitära transporter till Somalia. Det krävs dock betydligt mer än marina militära insatser för att komma till rätta med den omfattande piratverksamheten utanför Somalias kust. Bland annat måste rovfisket i området, från bl.a. europeiska fiskefartyg, och dumpningen av giftigt avfall i havet upphöra, så att fler somalier får möjlighet att försörja sig på fiske.

Efter att en fredsplan undertecknats av flera somaliska ledare 2011, ett nytt klanbaserat parlament skapats och en ny president valts kan en positiv utveckling noteras. Sverige har möjligheter att spela en roll för en positiv utveckling i landet, bl.a. till följd av medlemskapet i den numera avvecklade internationella kontaktgruppen för Somalia och genom den kunskap och de kontakter som finns bland invandrade från Somalia i Sverige.

Sverige bör i EU, FN och andra internationella forum verka för att ett långsiktigt arbete för en freds- och försoningsprocess som både behandlar förhållandena i Somalia och förhållandet mellan landet och de grannländer som är inblandade i konflikten i Somalia. Det är av central betydelse att Somalias kvinnor inkluderas i freds- och försoningsarbetet. Det nuvarande vapenembargot måste upprätthållas och efterlevas så att tillförseln av vapen upphör.

9. Sudan, Sydsudan, punkt 13 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:U316 av Annika Lillemets m.fl. (MP) och

2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 9 och avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 74 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 86.

Ställningstagande

Under våren 2011 ägde fredliga protestaktioner, framför allt studentprotester, rum i Sudan. Även 2012 och 2013 ägde fredliga studentprotester rum på flera håll i Sudan. Protesterna spreds även utanför studentkretsar, vilket enligt många förklaras av en snabb tillbakagång i ekonomin efter delningen av landet i och med att Sydsudan blev en självständig stat, vilket bl.a. medförde minskade oljeintäkter och ökad inflation.

Sommaren 2012 drog Sudans regering i gång en kampanj för att fångsla människorättsförsvarare som regeringen kopplade till pågående protester. Flera människorättsorganisationer, däribland Human Rights Watch, Front Line Defenders, Amnesty International och den sudanesiska student- och ungdomsorganisationen Girifna rapporterade om orättfärdiga fångslanden och flera fall av tortyr och kränkande behandling utförd av säkerhetspersonal.

Amnesty International har också uppmärksammat att sudanesiska myndigheter har fångslat åtskilliga personer som är, eller misstänks vara, aktiva inom The Sudan People's Liberation Movement-North (SPLM-N), en sedan 2011 förbjuden utbrytargrupp ur det regerande partiet Sudan People's Liberation Movement. Många greps på grund av sin etnicitet och på oklara grunder och förvägrades möjlighet att träffa advokater eller sina familjer.

Sverige bör uppmana Sudan att omedelbart upphöra med alla former av trakasserier mot människorättsförsvarare, som har legitim rätt att uttrycka sina åsikter enligt artikel 19 i FN:s konvention om medborgerliga och politiska rättigheter, och att även i övrigt respektera mänskliga rättigheter.

Sudan och Sydsudan har stora fyndigheter av gas och olja. Den ojämlika fördelningen av vinsterna från dessa naturtillgångar har skapat starka inre motsättningar, som olika stormakter som USA och Kina inte dragit sig för att utnyttja för egna intressen. Sudan har blivit en arena för en kamp mellan stormakter. Anklagelserna mot de utländska oljebolagen i lan-

det måste utredas grundligt och de som drabbats till följd av oljeutvinning ersättas. Omvärlden måste också agera för att framtida oljeutvinning inte ska ske på bekostnad av de mänskliga rättigheterna.

10. Latinamerika allmänt, punkt 14 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkandena 1, 3 och 4.

Ställningstagande

Sverige kan spela en positiv roll i Latinamerika genom att bygga vidare på de starka band som finns mellan Sverige och regionen och som har byggts upp av de många invandrade i Sverige med latinamerikansk bakgrund, de svenska solidaritetsrörelserna med Latinamerika och det utvecklingssamarbete som Sverige har bedrivit där.

Regeringen har dock nedprioriterat relationerna till Latinamerika och förminskat Sveriges roll i regionen. Den ignorerar i stort sett de omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Colombia, Honduras och Mexiko, vilket förstärker bilden av en regering som har dubbla måttstockar för mänskliga rättigheter. Det har blivit uppenbart att regeringen låter den s.k. transatlantiska länken, med andra ord relationerna till USA, styra Sveriges förhållningssätt till Latinamerika.

Latinamerika förändras snabbt, och Sveriges samarbete med Latinamerikas länder behöver utvecklas. Det är hög tid för Sverige att formulera en svensk utrikespolitik som stöder ett demokratiskt, rättvist och oberoende Latinamerika. Det behövs ett fördjupat och breddat samarbete och utbyte mellan Sverige och länderna i regionen, inom såväl handel, ekonomi, forskning och fattigdomsbekämpning som fredsfrämjande arbete, demokrati och mänskliga rättigheter. Regeringen bör återkomma till riksdagen med en heltäckande strategi för ett ökat svenskt samarbete och utbyte med Latinamerika.

Handel och handelsregler är centrala för möjligheterna till ekonomisk utveckling och fattigdomsbekämpning. Exempelen är många på hur orättvisa handelsregler har hindrat utvecklingen och i stället fördjupat fattigdom och klyftor. Latinamerika behöver en handelspolitik som motverkar dagens ojämlika förhållanden och som bidrar till minskade klyftor inom och mellan länder, ökad jämställdhet och en hållbar utveckling.

Associeringsavtal är de mest långtgående avtal som EU sluter med länder eller grupper av länder. EU har under senare år slutit en rad associeringsavtal med länder i Latinamerika. Associeringsavtalen har fått hård kritik av enskilda regeringar, men framför allt av sociala rörelser och det civila samhället i både Latinamerika och Europa eftersom liten, eller ingen, hänsyn tas till fattiga människors behov. I stället ligger tyngdpunkten på att stärka europeiska storföretags intressen på bekostnad av länders handlingsutrymme att välja sin egen politik för att bekämpa hunger och fattigdom.

Sverige bör som medlem i EU agera för att frågor om fackliga rättigheter, ursprungsbefolkningens rättigheter och hållbart nyttjande av naturresurser tas upp inom ramen för den politiska dialogen i EU:s associeringsavtal med latinamerikanska länder.

Frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, SRHR-frågor, är fortfarande kontroversiella i stora delar av Latinamerika. Samtidigt organiserar sig kvinnor och en del män för förändring. Dessa modiga krafter behöver omvärldens stöd. Tyvärr har Sveriges stöd till Nicaraguas kvinnorörelse till stor del avvecklats i samband med att det svenska utvecklings-samarbetet fasades ut. Detta skedde i ett läge då landet precis hade infört ett totalt abortförbud. Stödet till Latinamerikas kvinnorörelse måste nu öka. Sverige måste såväl som enskilt land som i egenskap av medlem i EU och FN lyfta SRHR-frågorna i dialogen med Latinamerikas stater.

11. Colombia, punkt 15 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V) yrkande 8 och

2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 2 och
avslår motionerna

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 85 och

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S) yrkande 98.

Ställningstagande

Sverige har i Colombia ett gott rykte för vårt långvariga utvecklings-samarbete för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter, lämna stöd till freds-processen och agera utan egenintresse.

Sverige bör som enskilt land kräva att parterna i de pågående colombianska fredssamtalen ska uppfylla sina skyldigheter att värna säkerheten och de mänskliga rättigheterna för befolkningen och agera för att EU och FN ställer motsvarande krav på parterna i den interna väpnade konflikten.

I slutet av 2012 påbörjades fredsförhandlingar mellan den colombianska regeringen och Farcgerillan. Den förra norska regeringen spelade en aktiv roll för att få till stånd förhandlingarna. Det är viktigt att fler länder engagerar sig i fredsförhandlingarna och sätter press på parterna så att de når en uppgörelse.

Den colombianska fredsprocessen är inne i ett känsligt skede. Stort hopp sätts till de pågående fredssamtalen i Havanna mellan regeringen och Farcgerillan, men någon uppgörelse är ännu inte i hamn. Havannaprocessen omfattar enbart Farcgerillan, vilket är ett problem i sig. Det talas dock om att förhandlingar kan påbörjas också med ELN-gerillan.

Sverige bör mer aktivt stötta fredsprocessen, bl.a. genom att erbjuda stöd till förhandlingar med andra grupper. Det är viktigt att även beakta en fas när Colombia träder in i postkonfliktskedet och att då stödja övergången till ett fredligt samhälle, vilket kommer att ta lång tid.

12. Guatemala, punkt 16 (MP, V)

av Bodil Ceballos (MP) och Hans Linde (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

Guatemala är ett exempel på att allt inte är vunnet när en väpnad konflikt upphör och demokrati införs. Säkerheten i Guatemala är i princip icke-existerande, och motsättningarna mellan olika aktörer är enorma. En av konflikterna äger rum mellan urbefolkningen och multinationella företag som får statens tillstånd att exploatera markområden utan samråd i vederbörlig ordning. Under de senaste åren har människor dödat antingen vid manifestationer eller i utomrättsliga avrättningar.

Det svenska stödet till MR-organisationer i Guatemala har inneburit en trygghet för dessa och ett uttryck för att omvärlden håller ett vakande öga på vad som sker i landet och att regeringen därmed inte kan behandla medborgarna i strid med internationell rätt eller i strid med landets lagstiftning. Det är långt kvar innan Guatemala kan sägas vara en stabil demokrati där respekten för allas mänskliga rättigheter garanteras.

Sverige har spelat en viktig roll i den tidigare fredsprocessen och bör fortsätta att spela en viktig roll i uppbyggnaden av demokrati och en fungerande rättsstat. Det kan vi göra dels genom bistånd, dels genom att via ambassaden ha en stark och tydlig närvaro i landet med fokus på stöd till demokrati och rättsstatsbyggande.

13. Pakistan, punkt 17 (SD)

av Julia Kronlid (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. (SD) yrkande 5.

Ställningstagande

Rapporter gör gällande att Pakistans strikta antihädelselagar har drabbat kristna. Exempelvis anklagades en kristen flicka med Downs syndrom för att ha bränt upp sidor ur Koranen. Detta orsakade stor uppståndelse och ledde till att hundratals kristna fick fly från byn där flickan bodde. Fallet ledde till att FN kritiserade Pakistans hårda antihädelselagar, vilket i sin tur kan ha påverkat att den person som antagligen fabricerat brända sidor ur Koranen blev gripen. Han blev dock inte fälld, och fallet är nu nedlagt. Självmoordsbombare har slagit till mot personer på väg hem från kyrkan och dödat och skadat ett stort antal personer.

Mot denna bakgrund är det av vikt att Sverige visar sitt tydliga stöd för utsatta kristna i Pakistan och inom ramen för FN och EU verkar för en fortsatt skarp kritik mot landets antihädelselagar och våldet mot kristna.

Särskilt yttrande

Sveriges självständighet i utrikespolitiken (SD)

Julia Kronlid (SD) anför:

Sverigedemokraterna anser att det är viktigt att Sverige har en stark och självständig röst i världen som försvarar demokrati och mänskliga rättigheter. Vi kan också se behov av gemensamma ställningstaganden i stora utrikespolitiska frågor, men vi vill att det ska ske genom konsensus och på mellanstatlig basis.

Sverigedemokraterna kan inte ställa sig bakom den utveckling som sker i EU, att allt mer av utrikespolitiken ska förflyttas från respektive medlemsland till EU och EU:s utrikestjänst. Regeringen och utrikesministern har vid flera tillfällen uttryckt att EU:s utrikespolitik är vår utrikespolitik. I FN måste Sverige i hög grad anpassa sig efter EU:s gemensamma linje trots att Sverige som land är medlem i FN och generöst bidrar ekonomiskt till FN.

Sverigedemokraterna anser att regeringen i EU bör värna och stärka svenska utrikespolitiska intressen i stället för att på det här sättet helt överlåta svensk utrikespolitik åt EU.

I detta betänkande om mänskliga rättigheter anser vi att det finns ett stort fokus på EU:s gemensamma linje, och vi hade gärna sett fler uttalanden om vad vår svenska regering har för inställning.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motion från allmänna motionstiden hösten 2010

2010/11:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S):

60. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.1 Afrikapolitiken, ett samarbete i förändring.
82. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13 Latinamerika.

Motion från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:U315 av Urban Ahlin m.fl. (S):

61. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.1 Afrikapolitiken – ett samarbete i förändring.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:U201 av Hans Linde m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i varje form av kontakt med Kina ska ta upp de omfattande och grova brotten mot yttrande- och tryckfrihet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att etniska och religiösa minoriteters kulturella, språkliga och religiösa rättigheter respekteras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen ska verka för att svenska multinationella företag undertecknar globala ramavtal för att förbättra situationen för kinesiska arbetare.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i varje kontakt med Kina ska ta upp ett stopp för användandet av dödsstraff.

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör agera för att svenska företag i Kina ska uppträda som mönsterarbetsgivare när det gäller arbetstider, arbetsmiljö, lönesättning och fackliga rättigheter.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör verka för att svenska företag som är verksamma i Kina uppträder konsekvent och i överensstämmelse med den allmänna svenska politiken när det gäller mänskliga rättigheter.

2012/13:U202 av Caroline Szyber (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i relationerna med Kina måste uppmärksamma frågan om allvarliga människorättskränkningar i Tibet.

2012/13:U216 av Annelie Enochson och Mikael Oscarsson (båda KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan mer än nio år men inte är anklagad, än mindre dömd, för något angivet brott.

2012/13:U250 av Anita Brodén (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak.

2012/13:U255 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kampen för att få Dawit Isaak fri och vikten av att Sverige som nation står upp för det fria ordet.

2012/13:U258 av Staffan Anger (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea omedelbart ska släppas fri.

2012/13:U263 av Arhe Hamednaca m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan tio år.

2012/13:U265 av Staffan Danielsson och Rickard Nordin (båda C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att representanter för Sverige måste få träffa den svenska medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea.

2012/13:U273 av Jabar Amin m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka internationellt för att få till stånd en FN-ledd folkomröstning i de olika delarna av Kurdistan.

2012/13:U274 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att i FN driva inrättandet av en domstol för att pröva de krigsförbrytelser som skett vid Kongokrigen, liknande den i Arusha i Tanzania för folkmordet i Rwanda.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige mer aktivt bör driva på i EU och FN så att åtgärder kan komma till stånd som får stopp på våldet i Demokratiska republiken Kongo.

2012/13:U299 av Thomas Strand m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att komma till rätta med trakasserierna mot exilertreaner.

2012/13:U301 av Gunnar Andrén och Maria Lundqvist-Brömster (båda FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan mer än elva år men inte är anklagad, än mindre dömd, för något angivet brott.

2012/13:U306 av Urban Ahlin m.fl. (S):

31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 4.9 Enskilda fall och Dawit Isaak.
62. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.1 Afrikapolitiken, ett samarbete i förändring.
70. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.9 Afrikas horn.
71. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.10 Sahel.
72. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.11 Etiopien.
73. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.12 Eritrea.
74. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.13 Sudan och Sydsudan.

76. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 10.15 Zimbabwe.
80. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 12 Asien.
82. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 12.2 Relationer med Asien.
83. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 12.3 Kina.
84. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13 Latinamerika.
85. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13.1 Colombia.
86. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13.2 Chile.
87. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13.3 Mexiko.
88. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13.4 Kuba.
89. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen i avsnitt 13.5 Nicaragua.

2012/13:U312 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fördöma slaveriet i Mauretanien.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att fördöma dödsstraffet.

2012/13:U316 av Annika Lillemets m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om mänskliga rättigheter i Sudan.

2012/13:U326 av Roger Haddad m.fl. (FP, KD, C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka för att det internationella samfundet ska driva på en demokratisk utveckling, ökad rättssäkerhet och respekt för de mänskliga rättigheterna i Burma.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU ska ha som krav på europeiska företag verksamma i Burma att värna de mänskliga rättigheterna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och EU ska få till stånd en kraftfull Burmaresolution i FN:s generalförsamling i år.

2012/13:U328 av Annelie Enochson och Ulrika Carlsson i Skövde (KD, C):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige fortsättningsvis i dialogen med Kina bör verka för att de mänskliga fri- och rättigheterna respekteras fullt ut i den autonoma regionen Xinjiang i Kina.

2012/13:U333 av Mattias Karlsson och Julia Kronlid (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja karenfolkets strävanden efter ökad autonomi och mänskliga rättigheter samt för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation.

2012/13:U337 av Cecilia Magnusson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea sedan mer än 4 000 dagar men inte är anklagad, än mindre dömd, för något angivet brott.

2012/13:So593 av Ulrika Carlsson i Uppsala (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om säkra aborter.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2013

2013/14:Sk376 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ratificera FN:s migrantarbetar-konvention samt verka internationellt för dess genomförande.

2013/14:U203 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på hur Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN kan öka sitt stöd till kvinnorörelsen i Nordafrika och Mellanöstern.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fackliga rättigheter och stöd till fackliga organisationer i Nordafrika och Mellanöstern.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör erkänna Palestina som självständig stat.

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN bör agera för att en politisk process för fred i Syrien ska komma till stånd.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige som medlem i FN aktivt bör verka för att en FN-rapportör för Irak tillsätts.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen bör inleda en dialog med de svenska företag som är verksamma i Iran när det gäller de mänskliga rättigheterna.

2013/14:U204 av Amineh Kakabaveh m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen vid värderingen av andra staters respekt för demokrati och mänskliga rättigheter bör inleda sina undersökningar med att allra först ta ställning till hur dessa stater lever upp till FN:s konvention om kvinnors och barns mänskliga rättigheter.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen – eller representanter för den – vid sammanträffanden med företrädare för stater där kvinnors rättigheter kränks tar upp dessa kränkningar och kräver att dessa stater lever upp till vad som sägs i FN:s konvention om kvinnans och barnets rättigheter.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i internationella sammanhang som EU och FN och andra likartade organisationer ska verka för att sådana stater kritiserar och skambeläggs.

2013/14:U206 av Jasenko Omanovic (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vetot i FN:s säkerhetsråd.

2013/14:U207 av Maria Ferm (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige mer aktivt bör driva på i FN och EU för att få stopp på våldet och fördrivningen av folkgruppen rohingya.

2013/14:U208 av Hans Linde m.fl. (V):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen med en heltäckande strategi för ett ökat svenskt samarbete och utbyte med Latinamerika.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige som medlem i EU bör agera för att frågor om fackliga rättigheter, ursprungsbefolkningens rättigheter och hållbart nyttjande av naturresurser lyfts fram inom ramen för den politiska dialogen i EU:s associeringsavtal med latinamerikanska länder.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska lyfta fram SRHR-frågorna i dialogen med Latinamerikas stater.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige som enskilt land såväl som medlem i EU och FN ska kräva att parterna i de pågående colombianska fredssamtalen ska uppfylla sina skyldigheter att värna säkerheten och de mänskliga rättigheterna för befolkningen.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör stärka stödet till det civila samhället i Honduras och verka för att våldet mot landets civila samhälle upphör.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige tydligt ska fördöma USA:s ekonomiska blockad mot Kuba och kräva att man omgående upphäver densamma.

2013/14:U209 av Torbjörn Björlund m.fl. (V):

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att Internationella brottmålsdomstolen (International Criminal Court, ICC) skaffar sig den kompetens som krävs för att kunna utreda misstankar om sexuellt våld och avsätter tillräckligt med resurser för att samla in bevis.

2013/14:U213 av Yilmaz Kerimo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta initiativ till en kommission med syfte att se till att de kristna assyrierna/syrianerna/kaldéerna erbjuds en frizon under FN:s överinseende.

2013/14:U214 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om länder som nekar hiv/aids-smittade inresevisum.

2013/14:U216 av Tina Acketoft (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges fortsatta arbete med att stödja demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och jämställdhet i Nordafrika och Mellanöstern.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges fortsatta arbete med att stärka kvinnors makt och politiska inflytande.

2013/14:U221 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen i EU bör driva på för att en undersökningskommission får möjlighet att undersöka massgravarna på västahariskt territorium.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska bidra med ökade resurser till både leverans av proteinrik föda och stöd för odling av grönsaker i växthus.

2013/14:U222 av Bodil Ceballos m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör erbjuda sitt aktiva stöd till fredsprocessen i Colombia.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige via ambassaden bör ha en stark och tydlig närvaro i Guatemala med fokus på stöd till demokrati och rättsstatsbyggande.

2013/14:U224 av Yilmaz Kerimo (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU ska intensifiera sitt arbete för att få Turkiet att fullt ut uppfylla Köpenhamnskriterierna.

2013/14:U225 av Yilmaz Kerimo (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökade kontakter med Turkiet.

2013/14:U226 av Johan Linander (C):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ökat tryck på Kina för frihet och demokrati i Tibet.

2013/14:U232 av Annelie Enochson (KD):

1. Riksdagen begär att regeringen i sina bilaterala relationer med Iran efterlyser efterlevnad av mänskliga rättigheter och religionsfriheten i synnerhet.
2. Riksdagen begär att regeringen i sina bilaterala relationer med Iran arbetar för ett frisläppande av den kristne pastorn Saeed Abedini samt dennes trossyskon i fängelse.

2013/14:U235 av Hans Linde m.fl. (V):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i FN och EU kraftfullt måste verka för ett ingripande mot plundringen av Demokratiska republiken Kongos naturtillgångar.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör ta initiativ inom ramen för EU och FN för att uppmärksamma konflikten i södra Senegal.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om oljeindustrin i Sudan.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige kraftfullt bör uppmärksamma de omfattande brotten mot de mänskliga rättigheterna i Etiopien i sina bilaterala kontakter med regimen såväl som i FN och EU.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i alla kontakter med Eritrea, bilateralt och genom multilaterala organisationer, måste kräva Dawit Isaaks omedelbara frisläppande.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör stödja arbetet för fred och demokrati i Somalia.

2013/14:U236 av Arhe Hamednaca m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga politiken i förhållande till Eritrea och överge den tysta diplomatin mot den eritreanska regimen bristande respekt för de mänskliga rättigheterna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydligt markera mot den s.k. exilskatt som eritreanska regimen via ombud inhämtar från exileritrearer i Sverige.

2013/14:U241 av Mehmet Kaplan (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den öppet bör deklarera att Sverige vill samarbeta med Thailand och Patanidiasporan i Sverige när det gäller en fredsprocess i Patani.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenska regeringen agerar genom EU och FN när det gäller situationen i Patani, södra Thailand.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en redovisning av hur Sverige ämnar bistå parterna i konflikten att finna en rättvis och fredlig färdplan genom bl.a. finansiering av möten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att svenskt bistånd kan användas för att stödja utvecklingen av ett starkare civilsamhälle i Patani genom samverkan med civilsamhället i Sverige.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör uppmana Thailand att respektera mänskliga rättigheter och upplösa undantagstillståndet i Patani samt återinföra straffrättsligt ansvar för polis och militär i södra Thailand.

2013/14:U244 av Staffan Anger (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den svenske journalisten och medborgaren Dawit Isaak som sitter fängslad i Eritrea omedelbart ska släppas fri.

2013/14:U250 av Jabar Amin m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska arbeta aktivt inom EU för att uppgraderingar av handelsförbindelserna mellan EU och Israel (associationsavtalet) inte ska komma till stånd så länge Israels regering varken uppfyller sina förpliktelser enligt associationsavtalet eller internationell lag.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom EU verka för att en undersökning ska genomföras om huruvida produkter som är producerade på ockuperade områden märks om av Israel till att produkten är producerad i Israel.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör kräva att Israels regering drar sig tillbaka från ockuperade palestinska områden.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör kräva av Israels regering att den upphör med all bosättningsaktivitet på Västbanken och i östra Jerusalem.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör kräva av Israels regering att den upphör med det folkrättsvidriga byggandet av muren på ocku-

perat palestinskt område samt verka för att Haagdomstolens 70 (79) utslag från 2004, som olagligförklarar densamma, efterlevs och genomförs.

7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska kalla hem den svenska militärattachén i Tel Aviv.
8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska ta initiativ inom EU för att EU ska införa ”smarta sanktioner” mot Israel så länge Israels brott mot folkrätten och internationella avtal fortsätter.

2013/14:U252 av Anita Brodén (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av fortsatt stöd för att den avbrutna demokratiseringsprocessen i Nordafrika och Mellanöstern får en positiv utveckling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att demokrati, frihet och mänskliga rättigheter ska vara utgångspunkt i internationella kontakter och överenskommelser.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rätt till fri rörlighet och utveckling.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om omvärldens stöd till den drabbade civilbefolkningen i Syrien.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Sveriges och EU:s roll för ett djupare engagemang och stöd i de återupptagna fredsförhandlingarna mellan Israel och de palestinska områdena, för att uppnå en tvåstatslösning samt en hållbar och rättvis fred.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om tillsättande av en oberoende FN-ledd kommission för att undersöka de ytterst allvarliga händelser med grovt våld som skett mellan Muslimska brödrskapet, polisen och milisen i Egypten.

2013/14:U253 av Anita Brodén m.fl. (FP):

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kraftfulla internationella åtgärder för att få gehör för mänskliga rättigheter, i synnerhet i konfliktländer.

2013/14:U254 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka mer aktivt för kristnas och andra minoriteters väl i Mellanöstern.

2013/14:U255 av Helén Pettersson i Umeå och Hannah Bergstedt (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om kampen för att få Dawit Isaak fri och vikten av att Sverige som nation står upp för det fria ordet.

2013/14:U257 av Mikael Oscarsson (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om dödsstraff för barn.

2013/14:U259 av Carina Herrstedt och Mikael Jansson (båda SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma den etniska rensning av kristna som pågår i Irak och stödja upprättandet av en autonom kristen region i Irak.

2013/14:U260 av Irene Oskarsson (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ställa sig bakom kraven på en oberoende internationell utredning av de kubanska dissidenterna Oswaldo Payás och Harold Ceperos död.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen inom EU bör arbeta för att hålla uppe trycket på demokratiska reformer på Kuba såväl inom den gemensamma ståndpunkten som i ett eventuellt framtida bilateralt avtal mellan EU och Kuba.

2013/14:U262 av Maria Lundqvist-Brömster (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att inom biståndspolitiken stärka och följa upp arbetet med att förverkliga de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.

2013/14:U272 av Anita Brodén (FP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om situationen för många kristna i Mellanöstern.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige inom EU och FN kraftfullt bör agera för assyriernas rätt till ett lokalt självstyre.

2013/14:U273 av Annelie Enochson (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Mellanösterns minoriteter betraktas som andra klassens medborgare genom begreppet ”skyddsfolk”.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla ska ha rätt att utöva sin religion enligt FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna från 1948.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att motverka kränkningarna i Egypten mot den stora kristna koptiska minoriteten.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att humanitärt bistå det syriska folket på plats och i dess grannländer.

2013/14:U277 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att regeringen uppdrar åt myndigheten Forum för levande historia att hålla en internationell konferens i syfte att uppmärksamma de kristna minoriteternas situation och framtid i Mellanöstern och Nordafrika.

2013/14:U280 av Jabar Amin m.fl. (MP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska verka internationellt för att få till stånd en FN-ledd folkomröstning i de olika delarna av Kurdistan.

2013/14:U281 av Thomas Strand och Peter Hultqvist (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige ska öka ansträngningarna för en fredlig lösning mellan Israel och Palestina.

2013/14:U282 av Eva-Lena Jansson m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en uppföljning av FN:s säkerhetsråds resolution angående Eritrea.

2013/14:U283 av Hillevi Larsson m.fl. (S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör vara drivande inom EU och FN för att ge det västsahariska folket självbestämmande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att den humanitära situationen i flyktinglägren bör förbättras genom ökade anslag till FN:s livsmedelsprogram (WFP) och UNHCR.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att FN i samarbete med västsaharierna bör bestämma vilka som ska ha rösträtt i den planerade folkomröstningen om Västsaharas framtid.

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör stödja Västsahara genom att överväga att inrätta ett utbytesprogram för ungdomar.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att journalister och internationella observatörer snarast möjligt släpps in i Västsahara.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Marockos kränkningar av de mänskliga rättigheterna i de ockuperade delarna av Västsahara bör uppmärksammas och bekämpas.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att EU:s fiskeavtal med Marocko bör sägas upp eller exkludera Västsaharas fiskevatten eftersom allt annat bryter mot folkrätten.

2013/14:U288 av Christer Engelhardt m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om FN:s tilläggsprotokoll om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ESK-konventionen).

2013/14:U289 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om stöd till kvinnorna i Palestina.

2013/14:U291 av Monica Green m.fl. (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om den humanitära situationen för de palestinska barnen.

2013/14:U297 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ett ökat svenskt engagemang i hbt-frågorna inom FN-systemets ram.

2013/14:U299 av Veronica Palm (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förbud mot barnaga.

2013/14:U300 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige via EU bör verka för att göra det möjligt för syrianer som bor i Turkiet att få läsa hemspråket syrianska/arameiska i de statliga skolorna.

2013/14:U303 av Urban Ahlin m.fl. (S):

16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 2.11 Jämställdhet och kvinnors rättigheter.
33. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4 Mänskliga rättigheter.
34. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.1 Regelverk kring mänskliga rättigheter.
35. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.2 Dödsstraff och tortyr.
36. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.3 Mänskliga rättigheter i arbetslivet.
37. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.4 Kvinnors rättigheter.
39. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.6 Situationen för minoriteter.
40. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.7 hbt-personers rättigheter.
41. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.8 Rättssäkerhet i kampen mot terrorism.
42. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.9 Enskilda fall och Dawit Isaak.
43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.10 FN:s råd för mänskliga rättigheter.
44. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.11 Internationella brottmålsdomstolen.
45. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.12 Skyldigheten att skydda.
46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 4.13 Barn i världen.
47. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 5 FN och folkrätten.
74. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.1 Afrikapolitiken, ett samarbete i förändring.
79. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.6 Ett jämställt samhälle.
82. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.9 Afrikas horn.
83. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.10 Sahel.
84. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.11 Etiopien.
85. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.12 Eritrea.

86. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.13 Sudan och Sydsudan.
87. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.14 Västsahara.
88. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.15 Zimbabwe.
89. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 10.16 Kongo.
90. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 11.1 Israel och Palestina.
91. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 11.2 Syrien.
92. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 11.3 Iran.
93. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 12 Asien.
94. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 12.1 Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet.
95. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 12.2 Relationer med Asien.
96. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 12.3 Kina.
97. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 13 Latinamerika.
98. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 13.1 Colombia.
99. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 13.2 Chile.
100. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 13.3 Mexiko.
101. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 13.4 Kuba.
102. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionens avsnitt 13.5 Nicaragua.

2013/14:U304 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja utsatta och förföljda kristna samt för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på förföljda kristnas utsatta situation.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att visa sitt tydliga stöd för utsatta kristna i Syrien samt verka för att FN och EU ställer tydliga krav på oppositionen att upphöra med allt våld mot kristna och garantera de kristnas rättigheter i ett framtida Syrien.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att uppmärksamma den etniska rensning av kristna som pågår i Irak och stödja upprättandet av en autonom kristen region i Irak.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att visa sitt tydliga stöd för kristna kopter i Egypten och verka för att FN och EU ställer tydliga krav på Egyptens nya regering att garantera kristnas säkerhet och rättigheter samt stoppa de uppmaningar till våldsanvändning gentemot kristna som finns runt om i landet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydligt visa sitt stöd för kristna i Pakistan och inom ramen för FN och EU verka för fortsatt skarp kritik mot landets hårda antihädelselagar samt våldet emot kristna.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tydligt visa sitt stöd för utsatta kristna i Nigeria och inom ramen för FN och EU verka för att de kristnas säkerhet garanteras och våldsamheterna upphör.

2013/14:U309 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om principerna för en tvåstatslösning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ställa krav på Hamas.

2013/14:U311 av Julia Kronlid m.fl. (SD):

1. Riksdagen begär att regeringen genomför det med anledning av riksdagens betänkande 2012/13:UU8 fattade beslutet om att erkänna Västsahara.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att den utlovade folkomröstningen i Västsahara genomförs.

2013/14:U312 av Tuve Skånberg och Emma Henriksson (båda KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att strävan efter religionsfrihet bör vara en prioriterad del av svensk utrikespolitik.

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige, genom EU och det internationella samfundet, bör arbeta för att lyfta religionsfrihetsfrågorna och skyddet för minoriteter, särskilt i Mellanöstern och Nordafrika.

2013/14:U313 av Robert Halef (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör vara pådrivande för att Turkiet ska avskaffa folkgrupps- och religionsregistrering av landets invånare då det har en diskriminerande effekt på dem som tillhör minoriteter.

2013/14:U314 av Julia Kronlid och Mattias Karlsson (båda SD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige och omvärlden inte bör vara för naiva i bedömningen av situationen i Burma.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för att FN:s rapportör för mänskliga rättigheter samt FN:s resolution gentemot Burma ska få vara kvar.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att det ställs tydliga krav på Myanmar vad gäller mänskliga rättigheter, politiska fångar, etniska konflikter och minoriteters ställning.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör intensifiera sina ansträngningar i syfte att stödja karenfolkets strävanden efter ökad autonomi och mänskliga rättigheter samt för att fästa världssamfundets uppmärksamhet på karenfolkets utsatta situation.

2013/14:U316 av Åsa Romson m.fl. (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja och skydda MR-försvare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ratificera tilläggsprotokollet till ESK-konventionen.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att främja digitala rättigheter.

2013/14:N441 av Maria Ferm m.fl. (MP):

43. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Sverige i kontakten med USA bör framföra att vi som nation anser att det är av yttersta vikt att USA följer folkrätten och respekterar s.k. whistleblowers mänskliga rättigheter.

46. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att Sverige står upp för de mänskliga rättigheterna och ett fritt internet i internationella förbindelser.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 18

Motion	Motionärer	Yrkanden
18. Övriga frågor		
2010/11:U306	Urban Ahlin m.fl. (S)	82
2012/13:U201	Hans Linde m.fl. (V)	1–6
2012/13:U202	Caroline Szyber (KD)	
2012/13:U273	Jabar Amin m.fl. (MP)	
2012/13:U299	Thomas Strand m.fl. (S)	
2012/13:U306	Urban Ahlin m.fl. (S)	70, 76, 80, 82–84 och 86–89
2012/13:U312	Bodil Ceballos m.fl. (MP)	5
2012/13:U326	Roger Haddad m.fl. (FP, KD, C)	1–3
2012/13:U328	Annelie Enochson och Ulrika Carlsson i Skövde (KD, C)	1
2012/13:U333	Mattias Karlsson och Julia Kronlid (båda SD)	
2012/13:So593	Ulrika Karlsson i Uppsala (M)	
2013/14:Sk376	Jonas Sjöstedt m.fl. (V)	27
2013/14:U203	Jonas Sjöstedt m.fl. (V)	1, 3, 13, 14, 16 och 17
2013/14:U204	Amineh Kakabaveh m.fl. (V)	1, 2 och 4
2013/14:U206	Jasenko Omanovic (S)	
2013/14:U207	Maria Ferm (MP)	
2013/14:U208	Hans Linde m.fl. (V)	11 och 12
2013/14:U209	Torbjörn Björlund m.fl. (V)	24
2013/14:U213	Yilmaz Kerimo (S)	
2013/14:U214	Jan R Andersson (M)	
2013/14:U216	Tina Acketoft (FP)	1 och 2
2013/14:U221	Bodil Ceballos m.fl. (MP)	4 och 5
2013/14:U224	Yilmaz Kerimo (S)	1
2013/14:U225	Yilmaz Kerimo (S)	
2013/14:U226	Johan Linander (C)	
2013/14:U232	Annelie Enochson (KD)	1 och 2
2013/14:U236	Arhe Hamednaca m.fl. (S)	2
2013/14:U241	Mehmet Kaplan (MP)	1–5
2013/14:U250	Jabar Amin m.fl. (MP)	1–5, 7 och 8
2013/14:U252	Anita Brodén (FP)	1–6
2013/14:U253	Anita Brodén m.fl. (FP)	8
2013/14:U254	Mikael Oscarsson (KD)	
2013/14:U257	Mikael Oscarsson (KD)	
2013/14:U259	Carina Herrstedt och Mikael Jansson (båda SD)	
2013/14:U260	Irene Oskarsson (KD)	1 och 2
2013/14:U262	Maria Lundqvist-Brömster (FP)	

Motion	Motionärer	Yrkanden
2013/14:U272	Anita Brodén (FP)	1 och 2
2013/14:U273	Annelie Enochson (KD)	1–4
2013/14:U277	Robert Halef (KD)	
2013/14:U280	Jabar Amin m.fl. (MP)	
2013/14:U281	Thomas Strand och Peter Hultqvist (båda S)	
2013/14:U282	Eva-Lena Jansson m.fl. (S)	
2013/14:U283	Hillevi Larsson m.fl. (S)	1–7
2013/14:U288	Christer Engelhardt m.fl. (S)	
2013/14:U289	Monica Green m.fl. (S)	
2013/14:U291	Monica Green m.fl. (S)	
2013/14:U297	Jonas Gunnarsson m.fl. (S)	6
2013/14:U299	Veronica Palm (S)	
2013/14:U300	Robert Halef (KD)	
2013/14:U303	Urban Ahlin m.fl. (S)	16, 34–37, 39–41, 43– 47, 79, 82, 87, 88, 90– 97 och 99– 102
2013/14:U304	Julia Kronlid m.fl. (SD)	1–4
2013/14:U309	Julia Kronlid m.fl. (SD)	1 och 2
2013/14:U311	Julia Kronlid m.fl. (SD)	1 och 2
2013/14:U312	Tuve Skånberg och Emma Henriksson (båda KD)	1 och 2
2013/14:U313	Robert Halef (KD)	
2013/14:U314	Julia Kronlid och Mattias Karlsson (båda SD)	1–4
2013/14:U316	Åsa Romson m.fl. (MP)	3 och 5
2013/14:N441	Maria Ferm m.fl. (MP)	43